B 373/10

V., MARKÓ-UTCA 18—20. TELEFON: 66—46.

A BUDAPESTI V. KERÜLETI M. KIR. ÁLLAMI BOLYAI-FŐREÁLISKOLA ÖTVENEDIK ÉRTESITŐJE.

KÖZZÉTETTE
DR. LÉVAY EDE
TANKER. KIR. FŐIGAZGATÓ, A FŐREÁLISKOLA IGAZGATÓJA.

1921—1922. ISKOLAI ÉV.

A BUDAPESTI V. KERÜLETI

M. KIR. ÁLLAMI

BOLYAI-FŐREÁLISKOLA

ÖTVENEDIK

ÉRTESITŐJE.

1921—1922. ISKOLAI ÉV.

KÖZZÉTETTE

DR. LÉVAY EDE

TANKER. KIR. FŐIGAZGATÓ, A FŐREÁLISKOLA IGAZGATÓJA.

BUDAPEST, 1922.

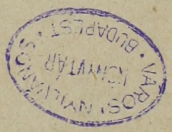

IV. KÁROLY KIRÁLY.

1887—1922.

Minden elmúlás, akár az emberi életben, akár a lelketlen természetben menjen is végbe, fájdalmas érzést vált ki a lélekből. Mennyivel inkább megrendítő, amikor nagy történeti családok vagy impériumok omlanak össze! E képek az erő és hatalom fogalmához szörnyű ellentétképen a megsemmisülés képzeteit csatolják s a *vanitatum vanitas* kietlen átérzésére kényszerítenek. Ezért olyan szomorú a Konradinók, a III. Endrék, az Augustulusok sorsa.

Ezért olyan szomorú IV. Károly királyé is.

Az ő halála sem csupán az egyéni elmúlás képét idézi fel bennünk, hanem összeomlását egy nagy családi impériumnak, bukását a Habsburg dinasztiának. Hogy ez a bukás végleges-e, vagy csak időleges, erre a jövő fog felelni, legalább annyi azonban kétségtelen, hogy ennek az uralkodó családnak történeti szerepét és hivatását immár a históriai multbatekintés hidegebb pillantásával lehet vizsgálni, — ki lehet rajzolni jelentőségét az európai polgárosodás szövevényében s meg lehet állapítani működésének históriai értékét.

A Habsburg dinasztia akkor lép elhatározólag történetünkbe, amikor a török csapás következtében Szent István koronája három darabbá tört széjjel s akkor lép ki nemzetünk történetéből, amikor ugyanez a fenséges ékszer hatfelé szakadt. Mohács és Trianon, a két legnagyobb nemzeti csapás közé esik az ausztriai háznak magyarországi szereplése.

Nézzük, minő elveket, minő módszert képviselt e négyszáz esztendő alatt!

A magyar nemzeti ellenállás mindenkor valami gyülölettel határos idegenkedéssel tekintett e működés felé. A dinasztiában nem látott egyebet, mint magyart elnyomó történeti erőt, amely ellen küzdeni nemzeti kötelesség. Bármennyire nemes és hazafias rugók mozgatták a magyar fejlődés ez irányát s bármennyire is indokolva legyenek a dinasztiának időnkénti politikai hibáival, magasabb történeti szempontból mégsem helytálló e megitélés.

A nemzeti oppositión kivül még a gyorsabb haladás barátai láttak ellenséget az uralkodó családban és sokszor kicsinylő gúnynyal illették konzervativabb szellemét.

Mindakét irány figyelmen kivül hagyta, hogy az ausztriai háznak minden dinasztia között a legnehezebb helyzete volt. Uralmát az európai polgárosodás legkényesebb pontján, a népek országutján és ütközőterületén kellett fenntartania. Vezetésével a faji, vallási, világnézetbeli legszéthúzóbb erőket kellett kiegyensúlyoznia. Amely faj egyedül magáénak kivánta, az nem vette figyelembe, hogy az uralkodó háznak más fajokkal szemben is kötelességei vannak s amely irány tőle vadonatuj eszmék következetes keresztülvitelét követelte, az kesztyűt dobott a legkülönbözőbb — magukban véve épen olyan szent és jóhiszemű — meggyőződések elé. A Habsburgdinasztiának e sokfelé tartó erővel szemben valami középpontfelé húzó szilárdságot kellett kifejtenie. E feladatnak legmélyebb megértésre valló fogalmazását Grillparzernél találjuk, aki egyik drámája hősével, Rudolffal, ezt mondatja:

Mein Haus wird bleiben immerdar, ich weiss,
Weil es mit eitler Menschenklugheit nicht
Dem Neuen vorgeht oder es hervorruft,
Nein, weil es einig mit dem Geist des All,
Durch Klug und Unklug, rasch und zögernd,
Den Gang nachahmt der ewigen Natur
Und in dem Mittelpunkt der eignen Schwerkraft
Der Rückkehr harrt der Geister, welche schweifen.

(*Ein Bruderzwist in Habsburg, III.*)

Szinte csodálatos, hogy a középdunai államalakulásnak épen az a két ereje, amelyeket világtörténelmi hivatásuk is és magukfenntartásának ösztöne is valami centripetalis kiegyensúlyozás felé sarkalt, hogy ez a két erő, a magyarság és a Habsburg dinasztia annyiszor szegeződtek egymással ellentétbe. E két elemnek egyként volt feladata a nyugoti és keleti müveltség határán valami átmeneti civilizációt létesitenie, a germánság és szlávság között határfalként megállani, és e vidék magasabb földrajzi egységének határai közül kifelé nem sóvárogni. Csak a Habsburg háznak német birodalmi szerepléséből s e szereplésnek tagadhatatlanul kelleténél továbbtartó erőszakolásából magyarázható, hogy e két tényező csak a 19. század harmadik harmadában kezdi megtalálni egymást.

Csak az 1849-iki katasztrófa s az ötvenes és hatvanas évek kiábránditó világtörténeti okulásai tolták a magyarságot is, dinasztiát is abba az irányba, amelyet Kemény Zsigmond a *Még egy szó a forradalom után* c. röpiratában olyan nagy történeti érzékkel fogalmazott meg: „A germán tartományok által *Nyugatra* támaszkodva, a kitisztított magyar államiság utján *Keletre* hatva, az imponáló egység szükséges kellékeivel kültekintélyét föltartva; bent pedig az alkatrészek szabad és összhangzó fejlődését hűn őrizve: — ez ama hivatás, mely mellett még eddig alig sejtett fény és nagyság fog a birodalomra áradni."

Történelmünk ez irányú fejlődésének lehetőségét hozta a kiegyezés. De a nagyszerű politikai mű csak az alapokat rakta

le, a tökéletesen kész históriai épületre a lobogót, a világháború segített volna feltenni. Ez volt az a nagy világégés, amelynek lángjánál nemzet és dinasztia végképen megtalálták egymást s egymás érdekeit, hivatását egynek tapasztalták. S hogy IV. Károly király ezt a helyzetet a legnagyobb gyorsasággal felismerte, az örök érdeme marad a magyar szemek előtt . . .

Most amikor kora sírjánál megdöbbenve a nemzet millióinak szemében gyászköny ült, sokszor hallottuk ezt a megállapítást, hogy olyan tragédiát, aminő IV. Károly királyé, csak Shakespeare király-drámáiban találunk.

Ez a megjegyzés aligha találó.

E királyi sors inkább hasonlít a maga félelmetes, minden egyéni akaratot elzúzó végzetszerűségével a lelketnyomasztó görög tragédiákhoz, mint a szabad elhatározástól feszülő shakespearei hősi világhoz. A végzet úgy akarta, hogy a történelem uj fordulatokor, itt az ősi Duna medencéjében a szétfeszítő erők hatalmasabbak legyenek, mint az összetartók. Ezzel a végzetszerü akarattal hiába dacolt minden emberi törekvés, minden emberi értelem.

És IV. Károlynak a históriai küzdőtérről való kilépése nem is pusztán az ő egyéni tragédiája. Jelenti összeomlását a dinasztiának és a legsúlyosabb megpróbáltatását, a legigazságtalanabb sorscsapását a magyar történelemnek. Ennek a nemzetnek épen attól az uralkodójától kellett elválasztatnia, aki négy századnak szörnyű csalódásai után nemzeti királya lett volna, akiben fiatalos buzgalom, tiszta ihletű szándék és mélységes emberség valami lelket derítő harmóniában lüktetett. Ha valahonnan könnyet és koszorut érdemel, úgy bizonyára a magyar nemzettől!

Manibus date lilia plenis! *Galamb Sándor.*

II.

BEÖTHY ZSOLT.

(1848—1922.)

Megdöbben a lelkünk, valahányszor a régi nemzedék egy-egy vezérférfia kihull sorainkból. Arra gondolunk, lesz-e, ki őket pótolhatja? Most Beöthy Zsoltot vesztettük el, a magyar kultúra egyik legkiválóbb munkását.

Intézetünk kettős jogon kér magának részt a nemzet gyászában: Beöthy Zsolt pályáját a mi reáliskolánkban kezdette; Beöthy Zsolt, mint az Országos Tanáregyesület és a Tanárvizsgáló Bizottság elnöke, egyetemi tanár korában is a legközvetlenebb érintkezésben maradt a középiskolával.

A Jókai hagyományaitól ragyogó Komáromban nevelkedett s írónak készült. De mikor a siker első virágainak illata már megcsapta, paedagógus lett, s hatásának köre lassan-lassan tágult, amint munkásságának nagyobb és nagyobb távlat nyílt. A középiskola kis gyerektársadalmától egyenes út vezet a tanárság neveléséhez s innen ismét a magyar közönség műveléséhez, mit Akadémiánk tagsága és a Kisfaludy-

társaság elnöki méltósága tett hathatóssá. De azért Beöthy Zsolt az összetogóbb, tágabb működési kör miatt soha sem hagyja el a szűkebb hatást kínálót. Az utolsó évek öreg Beöthyében is van még valami abból az ifjú tanárból, ki negyvenhét évvel ezelőtt lépte át először intézetünk küszöbét.

Megmaradt mindenekelőtt benne végig csodálatos idealizmusa, mely már első novelláiban és rajzaiban oly közel hozta Jókai világfölfogásához, költői szemlélet-módjához. Élete utolsó pillanatáig nem szünt meg műveltségét utazásokkal és olvasmányaival tágítani, hiszen még betegágyánál is csak alig megjelent új könyvek virrasztottak. Egész pályája során égett lelkében az a szükséglet, hogy másokra hasson, hogy a magyar ugarba elvesse a magyar műveltség magjait. S a tudóssá lett Beöthy Zsoltnak mindvégig kitünő segítője maradt tolla, annak a finom szépírónak a tolla, ki pályája kezdetén a Kálozdy Bélát írta és kinek »Zsebrák«-jától egy Mikszáth Kálmán tanult.

Ez az átfogó, szinte emberfölötti munkásság elmulhatatlan értékeket termett. Szépírói működését méltatni annak lesz a feladata, ki majd folytatni fogja legjelentékenyebb tudományos művét, a Szépprózai elbeszélés történetét, mely irodalomtörténet-irásunkban fontos módszertani újítást hozott: Tartalmi fejtegetések helyett először állította a kutatás középpontjába a kifejezés, a stílus fejlődését, és már megsejtette a filológiai kapcsolatok kifürkészésének szükségességét is. Mesterének, Gyulai Pálnak lélekelemzésével szemben finom, a képzőművészet remekein nevelődött szeme inkább a formák meglátására volt beidegezve. Ezért tért át hamar az Esztétikára, ezért foglalkozott egyetemi előadásaiban különös előszeretettel az irodalomtörténet elméletével, s ugyanez a finom érzék a kifejezés szépsége iránt tette őt a magyar közönség nevelőjévé.

Legtudósabb művét, a Szépprózai történetét is a művelt közönségnek szánta; a legnagyobb hatást azonban a Magyar irodalom kis-tükrével érte el. Ez szinte regényes olvasmány, de egyszersmind kitünő vezérfonál irodalmunk ismeretéhez. S ki ne ismerné a Kis-Beöthyt, melynek súlyos tartalma eredetileg nem a középiskoláknak volt szánva, meg a szerkesztésében megjelent Nagy-Beöthyt? Megállapításain azóta nem egynehelyütt változtatott az irodalomtörténeti kutatás, de kétségtelen, hogy ezek a művek tartották ébren a magyar közönségben egy emberöltőn keresztül azt a tudatot, hogy irodalmi multunk nem muzeumba való preparátumok gyüjteménye, hanem eleven élet, melynek tovább kell lombosodnia mai nemzeti életünkben. Ha magyar házaink könyvespolcán ma ott állanak Berzsenyi, Csokonai vagy Kemény Zsigmond kötetei, úgy az elsősorban Beöthy Zsolt érdeme.

De nem kell azt hinnünk, hogy Beöthy írói és népszerüsitő hajlama ártalmára lett volna a tudós munkájának. Ha az ember például csak a Kis-Beöthyt is az előző irodalomtörténeti kutatások ismeretével veszi kezébe, meglepődik, mennyi minden rejtőzik belőlük Beöthy egy szép körmondata, vagy általában kissé a szónokiasság felé hajló prózája mögött. Az irodalmat mindenütt a tudós módszerével, a kor termékeit vizsgálta, kisérte a közállapotok rajzával, a képzőművészetek fejlődésének rövid vázlatával. Nagy műveltségénél fogva észrevette, hogy az irodalom nem szigetelhető el ezektől.

Mindenekfölött azonban egyet látott a magyar költészet egész múlt-

jában. Látta a volgaparti lovas figyelő, révedező szemét poétáinkban, szónokainkban, tudósainkban, eredeti és idegen-hatás alatt álló íróinkban egyaránt. Taine divatos hármas-elméletéből csak egy szempontot emelt ki, mert ez felelt meg legjobban gondolkozásának: a fajiságét. De ez azután uralkodóvá lett minden írásában, sőt a tisztán esztetikai szempontot is háttérbe szorította. Magyarságának, mely liberálizmusának is határokat szabott, a politikában az elmult boldog emberöltő nemzeti önteltsége, a kritikában az Arany és Petőfi iskolájához való törhetetlen ragaszkodás kölcsönzött sajátos színt. Azonban mindenütt kiemelte, hogy az irodalomnak a magyar szellem ápolójának kell lennie; maga pedig soha nem szünt meg élesztení azt az ősmagyar tüzet, melyben rendületlenül hitt.

Veszteségünk érzetében mi is ezzel a szóval áldozunk leghívebben emlékének: Hiszünk.

Dr. Kastner Jenő.

III.

BOLYAI FARKAS ÉS BOLYAI JÁNOS.

A görög kultúra márványba faragta hőseit és ideálul odaállította Periklest, Aphroditet, a miloi Vénust az aheni sétaterekre, ahol a görög ifjúság tartózkodott. Azért tette ezt, hogy a jövendő nemzedék, ez az alakulóban lévo emberiség, mintákat, példákat lásson maga előtt. Az állam vezetői igen jól tudták, hogy az ember fejleszthető, hogy belső erői irányíthatók. Irányították hát, hogy elérjék a görög ideált «mens sana in corpore sano» egészséges lélek, egészséges testben. Az ifjú, ha felemelte szemét, körös-körül ideáljait látta. A kultúra megőrzője és mélyitője az Egyház, hasonlóképen jár el; még beljebb fordúl s feltárja az ember lelki szépségeit s ezeknek megtestesítőit odaállítja a legláthatóbb helyre: az oltárra, hogy útmutatói, példái legyenek a jövő nemzedéknek. Így került oltárra a mi Szt. Istvánunk, Szt. Imre herceg̈ünk, Szt. Margitunk. A görög nevelés célja: az athleta; az Egyházé: a szent.

A modern iskola nemcsak egészséges, erős testű embert, nemcsak erkölcsös, talpig becsületes, Istennel élő, embert szerető férfit, hanem tanult, kimüvelt eszű, okos embert is akar nevelni. Helyesen teszi tehát, ha a görögökhöz és az Egyházhoz hasonlóan eszményeket tűz az ifjúság elé. És ha ezek az eszmények nemcsak elérendő célt, hanem nemzeti életünk egy-egy darab fényes múltját is jelentik, akkor kétszeresen szép gondolat iskoláinknak ilyen eszményekről való elnevezése. A mi intézetünk épen fennállásának félszázados évfordulóján veszi fel hazánk legnagyobb hirű mathematikusainak nevét, hogy állandó búzdítója legyen a fiatal magyarságnak arra, hogy kitartással, komoly tanulással a magyar is első helyet vívhat ki magának a világ tudósai között.

*

Bolyai Farkas 1775 február 9-én született Bolyán. Már 6-éves korában bekerült a nagyenyedi kollégiumba. Szokatlan nagy tehetsége hamar magára vonta tanárainak figyelmét. Már 9 éves korában latin verseket irt, Homerosból 500 sort tudott könyv nélkül, 14-jegyü számokból fejben vont négyzet- és köbgyököt. Igen rövid idő alatt kitünően megtanult latinul, németül, angolul, franciául, még oláhul is. Ügyes festő volt, de a festést abban kellett hagynia, mert egyszer puskaport próbált készíteni, amely

lelrobbant és szemét nagyon meggyengítette. 1796-ban a göttingeni egyetemre ment, aho. a németek máig legnagyobb mathematikusával együtt töltötte el az egyetemi éveket és akihez benső barátság fűzte. Órákhosszat elbeszélgettek legnagyobb problémájukról: a párhuzamosakról. Háromévi ottlódzés után hazajött és Kolozsvárt lett nevelő Kemény Simon báró házában. 1804-ben a marosvásárhelyi kollégium tanára lett s az is maradt 1853-ig. Göttingai tanulmányainak folytatásaképen 1804-ben kiadta: «Theoria parallelarum» c. művét, melyben a párhuzamosság problémáját akarta megoldani. A művet megküldötte Gaussnak is, aki elismeréssel adózott érte. A zene iránt is nagy fogékonysága volt. Még Göttingenben történt, hogy először látott operát. Ekkor fogamzott meg benne a gondolat, hogy megtanul hegedülni. El is ment egy mesterhez s tanulónak jelentkezett, a mester azonban le akarta beszélni idős voltára, és arra hivatkozva, hogy ujjai nem fognak már a kellő gyorsasággal mozogni. Farkas azonban oly kitartóan és gondosan tanult, hogy mestere a legnagyobb dicséretben részesítette A kolozsvári színház drámapályázatára 5 drámát írt, melyeket 1817-ben ki is nyomatott. Legnagyobb mathematikai művét, a «Tentamen»-t 1832-ben adta ki. Nagy tudásáért a csak nemrég alakult Magyar Tudományos Akadémia tagjává választotta 1832. március 9-én. Szivjósága és szerénysége köztudomású volt. Mikor Ferenc József király 1852. julius 31-én a marosvásárhelyi kollégiumot meglátogatta, Bolyai Farkas az ő latin, magyar, német költeményeinek egy kis gyűjteményét nyújtotta át a királynak. Mint a kollégium legöregebb tanára, ő mutatta be a tanárokat — de magát kihagyta. «És ki ön?» — kérdé a király. «En a mathesis és physika tanára vagyok» — válaszolt, de nevét akkor sem mondotta meg. Még megérte Gauss halála hírét, de egy évre rá ő is meghalt 1856. november 20-án. Emléket a kollégium állított sírjára 1879-ben.

*

Hogy ki volt Bolyai János, azt talán legtömörebben Schilling Lajos, a kolozsvári egyetem rektora mondotta meg Bolyai János születésének századik évfordulóján tartott országos ünnepségen: «... Rövid pályafutása alatt hazai kultúránk, az egyetemes tudomány egén mint elsőrangú fényesség tündökölt; bevilágított oda, hova emberi szem még nem tekintett. Bolyai János föltárta ama rejtelmeket, amelyek 2000 éven át annyi tényes tehetséget sodortak útvesztőbe.»[1])

Bolyai János élete nagystílű, de szomorú, egyszóval: magyar élet volt. Ereiben, mint atyjáéban is, tüzelt az ős turáni vér: a nagyrahivatottság, a tehetség, az alkotni vágyás és alkotni tudás szenvedélye, de üldözte a bús magyar sors: az elszigeteltség, a tehetősek közömbössége. 1802. december 15-én Kolozsvárt született. Atyja Bolyai Farkas volt, s ő végezte János oktatását. A fiúnak igen jó felfogása volt s hamar haladt a tudományokban; különösen a mennyiségtanban és a zenében tanusított nagy haladást. Már 13 éves korában tudta azt, amit abban az időben a gimnázium összes évfolyamaiban tudni kellett, sőt a differenciál- és integrálszámításban is járatos volt. Tehetsége azonban sokoldalú fejlődött: klasszikusan tudott latinul és kiváló zenész volt. Már 12 éves korában oly kitűnően játszott a hegedűn, hogy a legnehezebb darabokat is első

1) „Acta Universitatis Kolozsváriensis" Fasciculus II. 1903. 4. lap.

látásra lejátszotta. Akkoriban operaelőadást rendeztek Marosvásárhelyt, melyen a vak zeneszerző is megjelent. Az első hegedűt egy szász ifjú, a másodikat János játszotta. Előadás közben az első hegedűs húrja hirtelen elpattant s így az a veszély fenyegette az előadást, hogy abban kell hagyni. János azonban hirtelen kottát cserélt vele s ő játszotta tovább az első hegedűt... első látásra. A jelenvolt zeneszerző, aki eddig zúgolódott a gyenge játék miatt, most lelkesen felkiáltott: «Brávó! Most dominál a prim!»[1]) Bécsi akadémikus korában szintén ő játszotta a primet. Szólója oly szép volt, hogy a közönség tapsolni kezdett s a jelenlévő császár is megkérdezte, hogy ki az a szépen hegedülő ifjú.

A kardnak is kiváló mestere lévén, a hadsereg első vívója volt. Egyik állomáshelyén valami miatt 13 lovastiszt hívta ki párbajra. Elfogadta mind a 13 kihívást, csak azt kötötte ki, hogy két-két viaskodás után hegedűjén játszhasson. Megengedték neki s ő mind a 13 összecsapásban győzött.

Atyja, hogy a legjobb kiképzésben részesíthesse Jánost, Göttingenbe, Gausshoz akarta kiküldeni s ezért levelet írt neki. Gauss azonban nem is válaszolt, mire 1818-ban a bécsi katonai mérnöki akadémiára küldte az életerős, tehetséges ifjút. Négy évet töltött itt János s mint az intézet legjobb mathematikusa távozott 1822-ben. 1823-ban alhadnagy lett és Temesvárra küldték, ahol 1826-ig maradt. Innen Aradra, majd 1830-ban Lembergbe, 1832-ben Olmützbe helyezték kapitányi ranggal. A szépen fejlődő ifjúról jogos büszkeséggel írhatta atyja: «Nagy, kemény természetű, szép ifjú, a katonai bátorság az ártatlanság szemérmességével elegyedett — se nem kártyázik, se bort, pálinkát, se kávét nem iszik, se nem pipázik, se nem tubákol,[2]) még nem beretválkozik, csak péhés[3]) — rendkívül való mathematikus, igazi zseni, excellens hegedűs — minden hivatalok közt leginkább szereti a katonaságot; csak az otiumot (pihenést) szeretné inkább, melybe dolgozhatnék, máris sokat dolgozott a hivatal mellett is.»[4]) Ebben az időben írta ugyanis világhírű művét: az abszolut geometriát.

Mint alább látni fogjuk, óriási mű volt ez; kétezer év óta nem volt ilyen diadala az emberi elmének a geometria birodalmában. És János teljes tudatában volt annak, hogy művének mi az értéke. Jogosan számíthatott tehát arra, hogy Gauss, a legkiválóbb mathematikus elismeréssel lesz nagy műve iránt. Gauss azonban, bár megkapta a művet, el is olvasta és Bessel német tudóshoz írt levelében a legnagyobb elismeréssel ír Bolyai Jánosról s elsőrangú tehetségnek nevezi, de magának Bolyai Farkasnak csak 1832. március 6-án ír: Jánost nem dicséri, mert «ha megdicsérném, ez azt jelentené, hogy magamat dicsérem: mert a mű egész tartalma, az út, melyet fiad követett és az eredmények, amelyekre jutott, majdnem végig megegyeznek részben már 30—35 év óta folytatott meditatioimmal.» Minden dicsérete ennyi volt: «Az volt a szándékom, hogy idővel mindent úgy írjak meg, hogy legalább majdan velem el ne pusztuljon. Nagyon meglepett tehát, hogy e fáradságtól már most megkíméltem magamat és nagyon örvendek, hogy épen régi jó barátom fia az, ki en-

---

1) Bedőházi „A két Bolyai."
2) Azaz nem dohányzik.
3) Csak most pelyhedzik szakála-bajsza.
4) Bolyai—Bodor: Levelek. 228. lap. Közli Stäckel—Rados: „Bolyai Farkas és Bolyai János geometriai vizsgálatai." 68. lap.

gem olyan csodálatos módon megelőzött.» Jánost ez a dicséret nem elégítette ki: tudta, hogy többet érdemel. Innen kezdve nagy változás állt be jellemében. Indulatos, gyanakvó lett és haragja sokszor vad kitörésekben nyilvánult meg. 1833-ban a porosz határőrökkel összekocczan s emiatt nyugdíjba megy. Atyja domáldi birtokán, majd Marosvásárhelyt élt visszavonulva és egész idejét geometriai vizsgálódásainak szentelve. Távol a tudósok körétől, távol minden könyvtártól, tisztán lángeszére hagyatkozva alkotta meg kiváló műveit. Egyetlen ember volt, aki megértette őt: atyja. Mikor ő is meghalt 1856-ban, János a fájdalmaktól és szenvedésektől megtörve, végkép felhagyott a mathematikával. Még négy évig élt és 1860. január 7-én meghalt. Művei csak kéziratban maradtak meg s csak egy jelent meg nyomtatásban: az Appendix 1832-ben. Eltemették. Sírján felburjánzott a gondozatlan gyep és széles e hazában senki sem tudta, hogy a nemzet egyik büszkesége porlad a hant alatt. Itthon mindenki elfeledte.

*

Hazai mathematikai irodalmunk nem gazdag. A mathematika tudománya hazánkban a királyok, a főpapok és főurak pártolásával fejlődött és nem egy európai nevű tudóst tud felmutatni, mint Peurbach, Georgis de Hungaria, Regiomontanus. Közkedveltségnek mégsem örvendett a mennyiségtan s az iskolákban is csak a legszükségesebbeket tanították belőle. De ha szem előtt tartjuk azt, hogy ezen időben a lipcsei egyetemen is csak 20—30 hétig tanították Euklidest és csak 4—7 hétig a számtant,[1]), akkor megértjük azt, hogy nálunk a mathematika mégis nemcsak, hogy elhanyagolt nem volt, hanem sok tekintetben vezettünk az akkori művelt nemzetek között. Mátyás uralkodása alatt Budán tudóstársaság alakult Sodalitas Litteraria Danubiana címen, mely a történelmet, a mathematikát és a zenét művelte; 1497-ben átköltözött Bécsbe és 1502. február 4-én a németek első tudományos akadémiájává alakult át «Collegium poetarum et mathematicorum» néven.[2]) A török háborúk alatt nem fejlődhetett a tudomány, sem a művészet. Tehetségeink azon a téren fejlődtek ki, ahol életünket tenyegette a veszély. (Zrinyi, II. Rákóczi Ferenc stb.). Alig múlt el azonban a török uralom, már szabadon fejlik ki a tudomány s Bolyai Farkas, János atyja, már európai hírre tesz szert, fia János pedig a minden idők legnagyobb geometrái között foglal helyet. E két kiváló mathematikus életéből az hiányzott, ami megvolt Mátyás király idejében: a pártolás. A tudós környezet sem volt meg, amely pedig egyik legjobb fejlesztője a tudománynak s így csak az olyan kivételes tehetségek, mint Bolyai, viszik előbbre az ügyet a közöny és a megértetlenség áradatában. Bolyai Farkas mikor megküldötte «Theoria Paralellarum» c. művét Gauss-nak, levelében ezeket írja: «Nem tudom a hibát felfedezni, vizsgáld azt az igazsághoz híven, írj nekem oly hamar, amint lehet, írd meg kifogásaidat. Itt nincs az embereknek ilyesmi iránt érzékük, különösen is el vagyok károztatva az idevaló féltudósoktól.»

Műve számára nem kap kiadót, magának nincs annyi pénze, hogy kiadhassa, így hát előfizetést hirdet. Jelentkező alig van, mire az előfizetés határidejét egy évvel meghosszabbítja, de még ekkor is csak 130-an fizettek elő. A mű már régen készen volt, 1829-ben már a cenzor is megadta

1) Cantor: „Geschichte der Mathematik" II. Kötet 3. lap.
2) Cantor: „Geschichte der Mathematik." II. 359. lap.

az imprimaturt, de pénz hiányában csak 1832-ben jelenhetett meg a «Tentamen». Bolyai János, kinek világhírű műve «Appendix» címmel függelékül csatoltatik hozzá, maga 104 forint és 54 krajcárral járul a nyomdaköltségekhez!

Ezek a mostoha viszonyok voltak az oka annak, hogy a kiváló tudósról oly későn vett tudomást a világ. A magyar tudósvilág csak akkor kezdte sejteni, hogy kije volt neki Bolyai János, mikor a külföld már meghódolt előtte.

Az első, aki a Bolyaiakról említést tett, Sartorius von Waltershausen, göttingai egyetemi tanár, kinek figyelmét viszont Kreil osztrák csillagász hívta fel Bolyai Farkasra. Kreill ugyanis egy tudományos utazása alkalmával megismerkedett Bolyai Farkassal Marosvásárhelyt s itt tudta meg, hogy az barátságban állt Gauss-szal. Mikor Waltershausen Gauss életrajzát írta, Kreil közölte vele a Gauss és Bolyai barátságát, amit az azután meg is örökített művében 1856-ban.

Richard Baltzer német tudós volt az első, aki 1866-ban «Elemente der Mathematik» c. munkájában külön említi Bolyai Jánost. Csak néhány sor az, amelyben említést tesz róla,[1]) de a tudósvilág figyelme egyszerre ráirányul. Mikor Baltzer e művét J. Hoüel bordeaux-i tanár olvasta, Schmidt Ferenc építésztől kért felvilágosítást Bolyai élete és munkái felől. Ez a lelkes magyar meg is írta a vázlatos életrajzot, de ez sem magyarul, hanem németül jelent meg 1868-ban az «Archiv für Mathematik und Physik»-ben. Hoüel munkához lát s még ugyanazon évben franciára fordítja az «Appendix-et és az életrajzot. Mikor erről a magyar vallás- es közoktatásügyi miniszter, Eötvös József báró értesült, bekérte a marosvásárhelyi kollégiumban őrzött Bolyai-kéziratokat az akadémia számára. Ugyancsak 1868-ban Battaglini olaszra fordítja az «Appendix»-et és a «Giornale Mathematica»-ban közzéteszi; életrajzát A. Forti írta meg Rómában: «Nota intorno alla vita e scritti di Wolfgango e Giovanni Bolyai, matematici ungheresi» címen.

1872-ben Frischauf[2]) németül adja ki az Appendixet, 1875-ben Spitz C. foglalkozik vele «Die ersten Sätze vom Dreiecke und den Parallelen. Nach Bolyai's Grundsätzen» (megjelent Heidelbergben). 1876-ban Günthernek egy művét fordítja le Speragna a Giornale Matematica-ban «Sulla possibilita di dimonstrare l'assioma delle parallele mediante considerazioni stereometriche — Complemento alla geometria assoluta di Bolyai» címen. 1884-ben az Akadémiai Értesítőben Szily Kálmán megírta Bolyai Farkas életét s ennek kapcsán megemlíti fiát, Jánost is; az Akadémia ekkor elhatározza a Tentamen új kiadását s egyben az «Appendix-ét is.

Amennyire elhagyatott és ismeretlen volt életében János, annyira kezdett a hír és dicsőség szárnyára kapni halála után, mikor ezen közlések révén a tudósvilág tudomást szerzett a kiváló műről. Nagyban hozzájárult ehhez Gauss leveleinek 1871-ben történt kiadása.[3])

---

1) „. . dass die Versuche, jenes Axiom zu beweisen, aussichtlos sind, diese von Gauss gehegte Überzeugung findet ihre Bestätigung durch die Existenz einer wiederspruchsfreien Geometrie, welche Gauss, J. Bolyai, Lobatshefsky erbaut haben, indem sie die Möglichkeit geradliniger Dreiecke mit verschiedenen Winkelsummen (unter 180°) zuliessen.... Ausgearbeitet wurde die Geometrie unter Voraussetzung von zwei realen unendlich fernen Puncten der Geraden von J. Bolyai: „Appendix" zu dem Werke W. Bolyai's „Tentamen in Elementa mateseos etc." Marosvásárhely 1832. Baltzer „Elemente der Mathematik" 1874. 4. kiad. II. kötet 13. lap.

2) „Absolute Geometrie nach J. Bolyai." Leipzig.

3) „Litterae a Gauss ad Bolyai, Bessel, Schumacher datae" Göttingen 1871.

1891-ben Georges Bruce Halsted tollából megjelent az első angol fordítás és még ugyanezen évben Tokióban a második, majd Amerikában a texasi Austinban a harmadik s 1896-ban a negyedik kiadás ugyanott. A fordító alaposságára vall, hogy Amerikából hazánkba jött és Marosvásárhelyen is gyűjtötte adatait művéhez.

1894-ben a spanyol Reyes y Prosper ír ismertetést a «Progreso Mathem.»-ban «Wolfgang y Juan Bolyai» címen. 1897-ben Macaulay F. S. «John Bolyai's science absolute of space» (Mathematical Gazette) és Mansion P. «Quelques documents récents sur les premieres recherhes de Lobatschewsky, J. Bolyai et Gauss en Géometrie noneuclidienne» c. munkáikkal gazdagítják a Bolyai irodalmat.[1])

Végre 1897-ben magyarul is megjelent az Appendix és pedig egyszerre két kiadásban: Suták József és Rados Ignác fordításában. Ugyanekkor König Gyula műegyetemi tanár bemutatja az Akadémiának a «Tentamen» algebrai részének új latin kiadását. 1898-ban megjelent Bedőházi bő életrajza «A két Bolyai» címen. Ettől kezdve egyre sűrűbben foglalkoznak nálunk Bolyaival. Iratait kezdik ismerni és ismertetni. 1902-ben a kolozsvári egyetem nagy ünnepségek keretében ünnepelte meg Bolyai János születésének százéves fordulóját és Schmidt Ferenc és Stäckel Pál buzgólkodtak legjobban Bolyai érdekében. 1914-ben Rados Ignác, intézetünknek volt tanára, a Tud. Akadémia kiadásában lefordította Stäckel kiváló művét «Bolyai Farkas és Bolyai János geometriai vizsgálatai» címen két kötetben.

Hogy Bolyai János klasszikus alkotásáról csak némi kis fogalmat alkothassunk magunknak, nézzünk bele a geometriai tudomány alapkérdéseibe: a párhuzamosság problémájának világába!

*

A mennyiségtan, főleg pedig a geometria olyan tudomány, mely néhány világosan érthető, egyszerű alapismereten épül fel. Tételei épen ezért rendkívül pontosak, érthetők és igazak. Nem a valóságból indul ki és nem ennek adataiból alkot rendszert, mint a növénytan, a vegytan s más tudományok, hanem a tapasztalattól függetlenül, néhány alapigazság alkalmazásával építi fel a tudomány épületét. Természetes, hogy ezeknek az alapigazságoknak minden vitán felülieknek, mindenkitől érthetőknek és mindjárt első látásra igazaknak, azaz: evidenseknek kell lenniök.

Kr. e. a III. században Euklides foglalta rendszerbe az addigi geometriai ismereteket «Elemek» c. művében, melynek elején megfogalmazta azokat az alapigazságokat, melyeken a geometria felépül. Három csoportba foglalta őket: 1. a meghatározások; 2. a követelmények; 3. a sarkigazságok csoportjába. Az elsőben megmagyarázza a geometria fogalmait; pl. a XI.: «Tompa szög az, amely nagyobb a derékszögnél», vagy a XV.: «A kör oly sík idom, melyet egy vonal fog körül (ezt kerületnek nevezzük) az idom belsejében fekvő egyik pontján át (a kör kerületéhez) húzott egyenesek egymással egyenlők. Ilyen meghatározást 23 at közöl.

Ezek után következik 5 követelmény, melyek mindegyike egy-egy tulajdonsággal ruházza fel a geometriai alakzatokat. Ezek a következők: 1. két pont között mindig húzható egy egyenes; 2. az egyenes a végtelen

1) A Bolyai-irodalom legteljesebb katalogusát az olasz mathematicus R. Bonola állította össze a Kolozsvári egyetem ünnepi kiadványában. A nem-enclides geometriára vonatkozó 915 mű címét közli benne.

míg meghosszabbítható; 3. minden pont körül akármekkora sugárral kör húzható; 4. az összes derékszögek egyenlők egymással; 5. ha két egyenest egy harmadik úgy metsz, hogy ugyanazon az oldalon a két belső szög összege kisebb két derékszögnél, akkor, ha a két egyenest ezen az oldalon eléggé meghosszabbítjuk, azok metszik egymást. Már az első olvasásra is feltűnő, hogy az 5. követelmény hosszú fogalmazású, ellentétben az első néggyel, amelyek rövidek és könnyen érthetők.

Végre jönnek a sarkigazságok, az axiomák, vagyis olyan tételek, amelyeknek igazságát minden bizonyítás nélkül azonnal látni lehet; sőt bizonyítani nem is lehet, mert minden bizonyítási kisérlet csak homályt terjeszt. Ezek: 1. Amik ugyanazzal egyenlők, egymással is egyenlők; 2. ha egyenlőkhöz egyenlőket adunk, az összegek is egyenlőek lesznek; 3. ha egyenlőkből egyenlőket kivonunk, a maradékok is egyenlőek lesznek; 7. amik egymásra esnek, egyenlők egymással; 8. az egész nagyobb, mint a része; 9. két egyenes nem zár be területet.

Ezen 23 meghatározáson, 5 követelményen és 9 sarkigazságon építi fel Euklides az egész geometriát. Ha tehát az alapok helyesek, akkor a jól felépített geometria is helyes lesz; ha pedig az alapok nem helyesek, a geometria sem logikus. A tudósok tehát a legnagyobb lelkiismeretességgel tanulmányozták ezeket az alapokat: nincs-e bennük valami, ami helytelen vagy minden «axioma» sarkigazság-e, azaz magától evidens-e?

A legtöbb vitatárgya az 5. követelmény és a 23. meghatározás volt, amely utóbbi így hangzik: «Azok az ugyanabban a síkban fekvő egyenesek párhuzamosak, melyek sehol sem találkoznak, bár ha mindkét végükön határtalanul hosszabbítjuk is meg őket.»

Kr. e. az 1. században már Geminos is hibásnak tartja ezt a meghatározást, mert hiszen a hiperbola és az assymptotája is csak a végtelenben találkoznak s mégsem mondhatók párhuzamosaknak. Egy másik tudós tehát, Posidonius, úgy határozta meg a párhuzamosakat, hogy «az egymástól mindig egyenlő távolságban lévő egyenesek párhuzamosak.» Ez az új fogalmazás azonban ismét valami újat tételez fel; azt t. i., hogy egy egyenestől egyenlő távolságban lévő pontok újra egyenest határoznak meg. A párhuzamosságnak euklidesi fogalmazásából következik, hogy a háromszög szögeinek összege épen 180°. Aki csak egy kissé is járatos a geometriában, az tudja, hogy csaknem az egész síkgeometria ezen épül fel, főleg pedig a trigonometria csak olyan háromszögekre érvényes, amelyekben a szögek összege 180°. Ez az oka, hogy a gömbháromszögnek külön trigonometriája van. Látjuk tehát, hogy minden attól függ: bebizonyítható-e az 5. követelmény, vagy nem, mert hogy bizonyításra szorul, az előbbiekből látható.

A legkiválóbb tudósok foglak tehát hozzá, hogy az 5. követelményt bebizonyítsák.

Ptolomeus, Proclus, az arab Al-Niziri, majd a középkorban Commandino, Clavio, Cataldi, Borelli, az olasz Giordano Vitale, az angol Wallis és a kiváló mathematikusok hosszú sora után Pater Saccheri, Lambert, D'Alembert, Lagrange, Legendre és még sokan mások sikertelenül próbálkoztak a nagy feladattal. A legjobbak között foglal helyet Bolyai Farkas, aki 1804-ben «Theoria parallelarum» c. művében próbálja bebizonyítani az 5. követelményt; a művet meg is küldi Gaussnak, de ez a próbálkozás is csak kísérlet maradt. A gondos atya a mathematika

iránt tehetséget tanusító fiával, Jánossal közölte gondolatait s említette, hogy az lesz a legnagyobb mathematikusa a világnak, aki ezt bebizonyítani tudja. A fiú megjegyezte magának az apa mondását s ő is kezdett a kérdéssel foglalkozni. Mikor az apa észrevette ezt, óva intette fiát a céltalan munkától, élénken ecsetelte előtte a roppant nehézségeket, melyek az útban vannak. Vissza akarta tartani a fiút a munkától és a sikertelenséget követő nyomasztó érzéstől. János pedig már 1818-ban a mérnöki akadémián foglalkozott e kérdéssel; az apa nagyon megijedt ettől és azonnal írt fiának:

«Az Istenért kérlek! hagyj békét a paralleláknak — úgy írtozz tőlle mint akármitsoda leslett társalkodástól, éppen ugy megfoszthat minden idődtől, egésségedtől, tsendességedtől 's egész életed boldogságától — ...én feltettem volt magamban, hogy feláldozzam magamat az igazságért, 's kész lettem volna Martyr lenni, tsak hogy a' Geometriát megtisztítva ezen motsoktól adhassam az embern nemnek: irtóztató óriási munkát tettem: sokkal jobbakat tsináltam, mint addig, de tökélletes meg elégedést nem találtam;... Tanulj te az én példámon; én a parallelákat akarva megtudni, tudatlan maradtam, életem 's időm virágját mind az vette el... Ha a' parallelákat fel-találtam volna, ha senki se tudta volna is meg, hogy én találtam, angyal lettem volna.»[1])

János azonban nem hallgatott atyjára s roppant erőfeszitéseket tett a párhuzamosság felderítésére. Feladata nem sikerült. Ez a sikertelenség azonban kiinduló pontja volt sokkal hatalmasabb sikerének, mert az a gondolat fogamzott meg agyában, hogy ha az Euklides-féle 5. követelmény nem magától értetődő, de viszont nem is bizonyítható: nem helyettesíthető-e más valami tétellel, vagy még inkább: mivé alakulnak a geometria tételei, ha ezt az 5. követelményt nem fogadjuk el igaznak. Ezen gondolatai és elmélkedései csodálatos eredményre vezettek! Azt látta, hogy e tétel nem tartozik a geometria lényegéhez, mert nélküle is felépíthető. Örömtől izgatottan ir atyjának 1823. november 3-án Temesvárról: «A feltételem már áll, hogy mihelyt rendbe szedem, elkészitem, 's mód leszsz, a' parallelákról egy múnkát adok ki; ebbe a pillanatba nints kitalálva, de az az út, mellyen mentem, tsaknem bizonyosan igérte a' tzél elérését, ha az egyébiránt lehetséges; nints meg, de ollyan felséges dolgokat hoztam ki, hogy magam el-bámultam, 's örökös kár volna elveszni; ha meglátja Edes Apám meg-esmeri; most többet nem szollhatok, tsak annyit: hogy semmiből egy újj, más világot teremtettem; mind az, valamit eddig küldöttem, tsak kártyaház a toronyhoz képpest. Meg vagyok győződve, hogy nem sokkal fog kevesebb betsületemre szolgálni, mintha fel-találtam volna. Választ várva vagyok örökös háladatossággal tisztelő fia Bolyai János.»[2])

Az az új világ, melyről itt említést tesz, valóban új világ volt. Megalkotni a geometriai tudomány hatalmas épületét, anélkül, hogy a vitás 5. követelmény igaz voltát felhasználná, valóban nagy munka volt. Ez előtt a szellemóriás előtt hajtotta meg minden ország az elismerés lobogóját. Bonola nemcsak a nagy gondolkodót csodálja benne, hanem azt a csodálatos egyszerűséget és eleganciát is, amellyel abszolut igaz tételeit levezeti.[3])

1) „Stäckel-Rados" B. F. és B. J. geometriai vizsgálatai. I. 74.
2) Lásd a „Libellus post saeculum" Kolozsvár 1902 A mellékelt facsimilen.
3) Bonola-Liebmann: „Die nichteuklidische Geometrie." 1908. 106. lap.

A mi intézetünk, mely most indul el második félszázados útjára, azzal, hogy a két Bolyai nevét írja homlokára, nemcsak hódolatát fejezi ki a magyar lángész emlékének, hanem programmjául is tekinti kultuszukat s eszméiknek megismerését. A mi feladatunk lesz Mentovich Ferenc Bolyai Farkasnak a katedrán utódja, lelkes szavainak valóraváltása. Mentovich ugyanis, mikor a negyvenes években Gaussnál járt és vele Bolyairól beszélgetett, Gauss dicsérő szavaira azt felelte:: «Lesznek majd nálunk is Euler, Lagrange s a Bolyaiak kezdik a sort.»[1]) Az a nemzet, mely megbecsüli fiait, nem veszhet el még a hódítók bocskorai alatt sem; ellenkezőleg: ha nagy fiait eszményekül tűzi ifjusága elé és ezeket elérni, sőt túlszárnyalni iparkodik, akkor szappanbuborék módjára fog szétpattanni minden trianoni határ; mert ma a tudománnyal épp úgy hódíthatunk, mint párducos őseink kardjukkal és nyilaikkal.

A Bolyaiak neve tehát nem múltat jelent csupán, hanem a jövőt, a magyar jövőt is.

Gáspár Pál.

IV.

STRÓFÁK

a budapesti V. ker. Bolyai-főreáliskola alapításának félszázados évfordulójára.

Irta: *Lenkei Henrik.*

Nincs igaza az ősi példaszónak:
Kit Isten gyűlöl, küldi tanítónak! —
Királyi mesterség a tanitás,
Magasztosabb, szebb mint akármi más,
Mert gyönyörét magában megleli,
S jutalmát nem arany értékeli!

Igaz tanító szirt a tengerárban,
Megáll vidáman, biztosan, szilárdan.
A sors szeszélyét meg nem érzi ő,
Le nem veri a csapodár idő,
Nem kormányozza dőre vakeset,
Hiszen szerencsét sohasem lesett.

A tanítót nem sújtja le csalódás,
Az ő világa mindig tiszta, rózsás:
Tudást le nem bir hitvány nyerserő,
Erkölcs, igazság végre is nyerő,
Bitorló önkény, gonosz elayomás
Hamari sirt sajátmagának ás!

Istencsapás nem büntetés de próba:
Egyén, nemzet kiváló-é valóba!
Vaj oly hős-é, ha munkálkodni kell,
Mintha merészen csatatűzre kel;
Van-é ereje acélos-kemény,
Önfékezésben úgy mint harc terén!

A föld sarából ég felé ragadni,
Oly üdvöt adni, mely nem pillanatnyi,
Melyet nem kisér unalom, csömör —
Bölcs tanító e büszke célra tör.
S ha agyagból derék embert nevelt,
Szent hivatása nagyszerűn betelt.

— Most ötven éve gyűlt ily feladatra
Intézetünk első lelkes csapatja,
Melynek nyomában jött mai napig
Egy újabb gárda, majd egy harmadik.
Kor, név, alakra mennyi változás! —
De eszménk, jelszónk nem lett soha más!

Minden baj ellen védőpajzs a mellen
A törhetetlen akarat s a jellem!
Ezt prédikáltuk félszázadon át,
Felrázva annyi süketet, tunyát,
S a rajt, mely kezeinkből kikerült,
Szárnnyá bocsátni mindig sikerült.

---

1) Bedőházi: „A két Bolyai" 268. lap.

S világgá mentek. Test lőn az igéből.
Az anyaház ezer fiókja épül.
Mert mindenik, ki egykor idejárt,
Tőlünk kapott egy éltető sugárt,
S széthinti azt a termelő magot,
Mely a mi dús mezőnkön sarjadott.

Volt rossz ivadja is ez iskolának,
Kívül-belül sok repedése támadt,
A sürge pezsgés többször elakadt,
Keserv, gond fedte el az arcokat —
De kötelesség talpra segített,
És visszaszerzénk kedvet és hitet...

Dologidő van. Megszólal a csengő.
Ünnepi csarnok lesz a tanteremből.
Zsivaj elhallgat. Áhítat figyel.
A mester néma csendben kezdi el.
S ahogy beszél világos-komolyan,
Lüktetve indul a villamfolyam.

Itt a természet műhelyét kitárja,
S lehull száz rejtély hét lakatú zárja,
Ott a történet kárpitja mögöl
Vigasztaló tükörkép tündököl,
Szomszédban térkép jelzi s földteke:
Kardnál jobb fegyver a szó s az eke!

Itt drága nyelvünk rendszerét kutatva
Báját, tűzét nagy-buzgón kimutatja,
Magyar fiút ott idegenre kap,
Hadd légyen ajka bátrabb, szabadabb,
Amott számsorból szervez sereget,
Megostromolni a bolygós eget.

Emez rajzolja győztes harcainkat,
Melyekben álnok túlerő sem ingat,
Amaz Eötvöst, Petőfit magyaráz:
Mi gazdag ész s szív! Mily csodavarázs!
Emitt művészin látni megtanít
S leleplezi fény-árnyék titkait.

De csak ép testben marad ép a lélek,
A fáradt elme tornán újra éled! —
Zsibongva zúg az ifjú vigalom,
Futnak, hancúznak a tág udvaron,
Kötelet húznak, magast ugranak,
Csillog a szem, feszül az ín, a nyak —

Ám ifjúságunk nőjjön bár virulva,
Pályája, célja darabokra hullna,
Ha nem emelné, tartaná a hit,
Mely eloszlatja kétség árnyait —
Hű pap ajkáról hő zsolozsma zeng:
Örök igazság trónol odafent! — —

Szülők, vendégek volt társak s ti újak!
Hadd hívjalak fel hűséges tanúknak,
Hogy el nem hamvadt iskolánk heve,
Nem érdemetlen régi hírneve:
A kút, mely itt buggyant félszázada,
Kristályvizében el nem bágyada!

A becsülettel végzett férfimunka
Futó örömöt vessen e napunkra.
Aztán előre! Csüggedetlenül!
Szolgáljon példánk biztató jelül;
Hol egy forrás ilyen sok szomjat olt,
Hazánk dicsőbb lesz mint valaha volt!

V.

Iskolánk ötvenéves jubileuma.

Ebben az évben töltötte be iskolánk fennállásának 50-ik évét. Ezen örvendetes eseményt az intézet régi tanítványaival karöltve június hó 10., 11. és 12-én ünnepeltük meg.

1. Június 10-én d. u. fél 4 órakor jubiláris atletikai versenyt rendeztünk a Műegyetemi Atletikai és Football Club pályáján. A versenyen a budapesti középiskolák majdnem kivétel nélkül résztvettek és összesen 649 tanulót neveztek be, kik közül a versenyen 612 indult. A verseny síma lebonyolítása körül intézetünk tornatanárai, továbbá a budapesti középiskolai tornatanárság és Kulcsár István többszörös futóbajnok, a MAFC tagja, fáradoztak. A győzteseknek Binder Jenő c. igazgató osztotta ki a díjakat, szép, buzdító beszéd kíséretében. E versenyen intézetünk ifjúsága derekasan megállta helyét és több értékes díjat nyert.

2. Június 11-én d. e. 9 órakor az intézet dísztermében dr. Artner Edgár hittanár, az iskola régi és jelenlegi róm. kath. tanítványainak részvétele mellett ünnepélyes nagy misét mondott, melyen Turry Peregrin ének- és zenetanárunk, a m. kir. Operaház tagja orgonált, az ifjúsági énekkar pedig Haydn miséjét énekelte. A szt. mise közben Binder Jenő és Gáspár Pál intézeti tanárok Illovszky Ave Máriáját adták elő. Az ünnepi szent beszédet ugyancsak dr. Artner Edgár hittanár tartotta. D. e. negyed 11 órakor az igazgatói irodában egybegyűlt tanárikarnak Kistétényi Walther Béla tanker. kir. főigazgató úr Ő méltósága a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak, aki őt az ünnepélyen személyének képviseletével bízta meg, meleg üdvözletét szép beszédben tolmácsolta. A tanári kar nevében az intézet igazgatója mondott köszönetet a miniszter úrnak és képviselőjének a kitüntető figyelemért. D. e. fél 11 órakor kezdődött a jubiláris ünnepély a feldíszített és szorongásig megtelt tornacsarnokban. Az ünneplő közönség körében a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviselőjén, Kistétényi Walther Béla kir. főigazgatón kívül megjelentek Kürschák József műegyetemi ny. r. tanár, a kir. József-műegyetem képviseletében, dr. Pintér Jenő budapesti tanker. kir. főigazgató, Fest Aladár ny. tanker. kir. főigazgató, dr. Badics Ferenc, dr. Radnai Rezső, dr. Pischinger Gyula miniszteri tanácsosok, dr. Angyal Dávid, dr. Váradi Antal, Rados Ignác, Balog Mór, dr. Theisz Gyula, Ágotha Imre, Kőrösi Sándor, Frank János, Boér Géza az intézet volt tanárai, Medanich Romuald, Just Ferenc MÁV. igazgató-helyettesek, Gerő Ödön író, Szarvas Sándor főmérnök, Gábor József, a m. kir. Operaház tagja, dr. Novák Károly ügyészségi alelnök, Dwerls Manó, Kaniczer Béla főfelügyelő, Poll Imre, Pick Salamon, Novotny Kornél igazgatók, Szűcs Adolf egyet. magántanár, Barta Károly, Kelemen József, Ascher Oszkár mérnökök, dr. Engel Kornél cégvezető és még igen sokan a volt tanítványok közül; a testvér-intézetek igazgatói és képviselői, nagyszámú szülő, az iskola igen sok barátja s a teljes jelenlegi tanárikar. Bevezetésül az ifjúság énekkara Papp-Váry-Szabados Hiszekegy-et énekelte el, melyet az ünneplő közönség áhítva hallgatott meg. Ennek végeztével dr. Lévay Ede igazgató a következő beszédet mondotta:

«Tisztelt ünneplő közönség! Szokásos évi munkarendünkben az idén egy napot jelöltünk meg — a mai napot, — hogy azon iskolánk fennállásának ötvenedik évfordulóját ünnepeljük. Nagy jelentőségű reánk e nap. A hálás visszaemlékezésnek, az örömteljes lelkesedésnek, a szent fogadalomtételnek ünnepe.

A hálás visszaemlékezésé a bölcs alapítókra, kik iskolánkban új templomot emeltek, hogy benne istenfélelemre, királyhűségre és hazaszeretetre neveljük a magyar ifjúságot; megszentelt csarnokot, az igaz tudományok hirdetésére, a nemes irányú művészetek szeretetének ápolására; jókedvtől hangos műhelyt a hasznos munka elsajátítására, hogy a tanítványok majdan tettekre hívatott és tettekre képes férfiakká válhassanak.

A hálás visszaemlékezés ünnepe ez, mikor szeretettel és tisztelettel eltelve gondolunk a tanítás és nevelés művészetének ihletett papjaira, kik izzó lelkesedéssel, csodálatos hozzáértéssel és magyar szívük teljes odaadásával végezték itt a léleknemesítés magasztos feladatát s boldogok

és elégedettek voltak, mert törekvéseiket siker koronázta, a magyarok gondviselő Istenének bőséges áldása kísérte.

A hálás visszaemlékezés ünnepnapja ez, a derék tanítványokra, kik a reájuk váró — sokszor nehéz — feladatokra jól felfegyverzetten léptek ki iskolánkból az életbe s azon a területen, hová őket a Gondviselés rendelte, derekasan betöltötték a helyüket, hasznára önmaguknak, családjuknak, a nemzeti társadalomnak és becsületére az iskolának.

Az örömteljes lelkesedésnek az ünnepe ez, mert iskolánk a küzdelmek viharait öt évtizeden át diadalmasan kiállta s dicsőségesen megfelelt minden hozzáfűzött várakozásnak, miáltal a felsőbb hatóságok és a főiskolák elismerését; a volt tanítványok és hálás szülők ezreinek szeretetét és bizalmát vívta ki.

A szent fogadalomtételnek az ünnepe ez, mikor mi, jelenlegi tanárai és tanítványai az iskolának, hűséges szívvel vállaljuk, hogy munkánkban a hagyományok tisztelete fog vezetni bennünket s minden törekvésünkkel azon leszünk, hogy a dicső múlt után méltó jövő következzék.

Mi tanárok, nagynevű elődeink példáját követve, alapos műveltségű, derék, önérzetes magyarokat akarunk ebből az iskolából kibocsátani; magyar ifjúságot, mely tisztán látja feladatát s annak megfelelően cselekszik. — Nem akarunk olyan ifjúságot nevelni, mely a trianoni békével mindent örökre elintézettnek tekint. Mélyebb hitet, sóvárgóbb reménységet, nemesebb ideálizmust akarunk a mi tanítványainkba oltani, mint amennyi a mai nemzedékben él; több erőt és acélosabb akaratot, mert csak így várható, hogy minden magyar megszentelt vágya, vigasztaló álma ezen ifjúság által teljesedni fog. — Nem akarunk világpolgárokat — kozmopolitákat — nevelni, kiknek jelszavuk: az egész földkereksége enyém és hazám; magyarokat akarunk, akik úgy érzik, hogy a nagyvilágon e kívül nincsen számukra hely... Széchényivel tartunk: aki a világpolgárságával kérkedik, az a romlottság alacsony lépcsőjén kérkedik szemérmetlenségével. A kozmopolitizmus — mondja Széchényi — rendszerint a félműveltség jele, a rosszúl felfogott tudomány éretlen gyümölcse s elsősorban a nem eléggé kifejlett értelmiségből fakad. Mi nem akarunk romlott lelkű, félműveltt embereket szabadítani a magyar társadalomra. Minden bel- és külbecsünket elveszítjük — mondja még Széchényi — ha megszűnünk magyarok lenni s minden más a maga nemzetiségére tartó, tehát tisztességes nemzet, újjal és megvetéssel fog reánk, mint elvetemedett, korcs népre mutatni.

Mi nem akarunk cinikusokat, akik minden erkölcsi törvényt, minden ideálizmust lábbal taposnak; nem akarunk a hamis tudományokról megszédített s az intellektualizmus neve mögött bujkáló vallástalan materialistákat nevelni: vallásos, erkölcsös, tiszta jellemű, nemes érzésű, becsületes magyar ifjúságot akarunk, hogy még az ellenség is kénytelen legyen őt tisztelni és becsülni hűséges nemzeti érzéséért, lángoló, minden áldozatra kész hazaszeretetéért. — A mai ünnepnapon — tanárok és tanítványok — magasra emeljük a háromszínű szent magyar lobogót; vállaljuk a küzdelmet, a munkát és a kitartást, mert tudjuk, hogy a mi működésünk nyomán,

a most felnövő ifjúság útján kell elérnünk, hogy újból igazán: dicső, hatalmas, nagy legyen hazánk!»

Ezután üdvözölte a miniszter és a főiskolák képviselőit, a budapesti tankerület kir. főigazgatóját, az intézet volt tanárait és régi tanítványait, a testvérintézetek képviselőit, az összes vendégeket s az ünnepélyt megnyitotta. — Utána Lenkei Henrik intézeti tanár adta elő ezen alkalomra írt költeményét a közönség nagy tetszésétől kísérve. — Dr. Rados Gusztáv a régi tanítványok nevében visszaemlékezéseket olvasott fel, melyekben igen szépen domborította ki Hofer Károly, Beőthy Zsolt, Mendlik Ferenc, Müller József s az intézet más érdemes tanárainak nemes egyéniségét. Beszédében a tanítvány ragaszkodása és hálája ragyogó formában nyilvánúlt meg s mély hatással volt a hallgatóságra. Szeretettel üdvözölte az iskolát azzal az óhajjal, hogy az még sokáig virúljon és szolgálja a nemzeti művelődést. Végül bejelentette, hogy a régi tanítványok, Hofer Károly, Rombauer Emil és Beőthy Zsolt nevére nagyobb ösztöndíj-alapítványt létesítenek. A közönség szűnni nem akaró tapssal ünnepelte a volt tanítványok nagyérdemű tolmácsát. — Ezután az ifjúsági zenekar Turry Peregrin vezénylete mellett Lavotta és Bihari egy-egy darabját; dr. Vargha Zoltán intézeti tanár az iskola rövidre fogott történetét adta elő nagy tetszés mellett. — Az énekkar magyar népdalokat énekelt. Dünn László, az Önképzőkör ifj. elnöke, Vörösmartytól szavalt; Grünbaum Miklós V. A. oszt. tanuló Liszt II. Rhapsodiáját adta elő zongorán s az ünnepély Szécsi Pál tanuló zárószava után Dohnányi: Magyar jövő himnuszának eléneklésével ért véget. — A közönség az ünnepély színhelyéről a rajzterembe vonúlt s nagy elismeréssel tekintette meg a jubiláris kiállítást, melyet Balogh Sándor és Obendorf Gusztáv festőművész, intézeti rajztanárok és Lantay Lajos szobrászművész, intézeti mintázás-tanár tanítványaiknak, az iskola jelenlegi tanulóinak munkáiból rendeztek.

3. Június 12-én este fél 8 órakor a Zeneakadémiában a volt tanítványok nagyszabású hangversenyt rendeztek, melyen Relle Pál hírlapíró konferált. Az egyes számokat Koller Alfréd hegedűművész, Ascher Oszkár szavaló művész, Gábor József, Lichtenberg Emil és Nagy Izabella a m. kir. Operaház tagjai és Váradi Aranka, a Nemzeti Színház művésznője szolgáltatták. A férfiszereplők valamennyien az iskola volt tanítványai, Váradi Aranka pedig az intézet volt kitűnő tanárának, dr. Váradi Antalnak a leánya. A hangverseny igen magas színvonalú volt s a díszes közönség osztatlan nagy tetszését vonta maga után.

Ezzel jubileumi ünnepélyeink sorozata véget ért. Itt e helyen is hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik fényének emeléséhez és sikerének biztosításához hozzájárultak.

Iskolánk az 1921—22. tanévben.

1. A tanév lefolyása. Az iskolai évet 1921. évi szeptember hó 4-én Veni Sancte-val nyitottuk meg. A tanév lefolyása egészben véve kedvezőbbnek mondható a múlt évinél. Szénszünet csak annyiban volt, hogy az I—VI. osztály tanulói néhány héten át másodnapos tanításban részesültek. A VII—VIII. osztályban az egész éven át — eltekintve a hivatalosan elrendelt hosszabb karácsonyi szünettől — rendesen folyt a tanítás. Járvány miatt csak a II. b, III. a, III. b és V. a osztályok voltak a nagyobb számú vörheny-megbetegedés miatt 5—5 napra hatósági rendeletre bezárva. Az I. félévi Értesítőket a Rendtartásban meghatározott napon, január hó 31-én osztottuk ki. Az előadások június hó 14-én értek véget, az évvégi összefoglalásokat június 16—23-ika közt, a Te Deumot, a záróünnepélyt s a bizonyítványok kiosztását június 29-én tartottuk meg. Hogy az iskola működése az ismertetett keretek közt folyhatott, abban része van a szülők áldozatkészségének is, akik jelentékeny összeggel járultak hozzá az iskola fűtési költségeihez. Fogadják ezért őszinte köszönetünket.

2. Az iskola épülete még mindig magán viseli a katonai megszállások nyomait. Az idén a szünidei rendbehozatalra nagyobb összeget vettünk fel, de erre még a felsőbb hatósági jóváhagyás nem érkezett meg. Pedig az alaposabb tatarozásra úgy az épület, mint a butorzat reászorúl. Az a visszás állapot, hogy még mindig több az osztályok, mint a tantermek száma, az idén is fennállott. Ezért a fizikai és a vegytani előadótermeket — sajnos — az idén is igénybe kellett osztályok elhelyezésére vennünk. Általában a tanulók számához mérten szűk az épület. Nincs természetrajz-földrajzi előadóterem, nincs hely az ifjúsági- és a segélykönyvtár számára.

3. Változás a közoktatásügyi kormányzásban. Június hó derekán dr. Vass József miniszterünk tárcáját a népjóléti miniszteri tárcával cserélte fel. A Főméltóságú Kormányzó úr gróf Klebelsberg Kuno, volt belügyminiszter urat nevezte ki vallás- és közoktatásügyi miniszterré. Reá vár a tanári kar és az iskolák megfelelő ellátásának súlyos feladata.

4. Változások a tanári testületben. A tanév elején B. Boér Géza róm. kath. hittanár az I. ker. áll. főgimnáziumhoz helyeztetett át. Helyére a biboros-hercegprímás úr Őeminenciája dr. Artner Edgár hittanárt nevezte ki iskolánkhoz. — Nagy Miklós kartársunkat a felsőbb hatóság más működési körbe helyezte; utódja dr. Kastner Jenő lett, aki már egy évig megelőzőleg is működött iskolánknál. — Dr. Papp Dezső tanártársunk betegség miatt hosszabb szabadságra ment; helyettesítésével a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium Bodrossi Lajos temesvári áll. főgimnáziumi tanárt bízta meg. A szakfelügyelői teendők végzésével megbízott dr. Lersch Ernő igazgató óráinak ellátására dr. Kubicsek Albert pozsonyi áll. főreáliskolai rendes tanár osztatott be intézetünkhöz.

5. Kitüntetések, megbízások. A Kormányzó úr Őfőméltósága dr. Schuschny Henrik iskolaorvos- és egészségtantanárt m. kir.

egészségügyi tanácsossá méltóztatott kinevezni. A tanári kar örömmel és lelkesedéssel vette tudomásúl jeles kartársának legfelsőbb helyről jövő kitüntetését. Schuschny Henrik immár 35 éve iskolaorvosa és egészségtantanára iskolánknak s lelkiismeretességével, nagy képzettségével szeretetreméltó előzékenységével úgy tanártársainak, mint tanítványainak nagyrabecsülését kiérdemelte. Kitüntetése a társadalom széles rétegeiben is nagy örömet keltett. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr dr. Lersch Ernő iskolánkhoz beosztott áll. leánygimnáziumi igazgatót a budapesti középiskolákban a német nyelvi tanítás szakfelügyeletével s a tanév végén a IV. ker. leánygimnáziumban az érettségi vizsgálatokon való elnökléssel bízta meg. — Ugyanilyen megbízásban részesült dr. Lévay Ede főigazgató is, aki a tanév végén a VIII. ker. Zrinyi Miklós áll. főgimnázium érettségi vizsgálatain elnökölt. Dr. Lévay Ede megbízást nyert még a pályaváltoztatásra kényszerült katonatisztek két érettségitanfolyamának vezetésére is. — Frőhlich Károly r. tanár a sárospataki ref. főgimnázium decemberi, Szűcs Ernő r. tanár ugyanazon intézet tanévvégi érettségi vizsgálatain a kormány képviseletével bizatott meg. — Nagy örömmel fogadtuk a Rajztanárok Egyesületének iskolánk igazgatójához intézett következő átiratát: «A magyar rajztanárok egyesületének vezetősége nevében örömmel értesítjük Méltóságodat, hogy az egyesület által a minden körülmények közt megvalósítható, reális rajzi tanmenet elkészítésére hirdetett pályázaton a kitűzött pályadíjat a Méltóságod nagyrabecsült vezetése alatt álló Bolyai-főreáliskolában tényleg meglevő és keresztülvitt tanmenet, illetőleg ezen tanmenet készítője, Balogh Sándor rajztanár nyerte el. A kiküldött bírálóbizottság egyhangúlag, a legnagyobb elismeréssel adózott Balogh Sándornak alapos, részletes, változatos s mindenre kiterjedő gondos munkájáért.» Jeles kartársunknak e helyen is köszönetet mondunk azért, hogy tehetségével és szorgalmával saját hírnevét gyarapítván, iskolánknak is dicsőséget szerez.

6. Hivatalos látogatások. A tankerület szakfelügyelői gyakran látogatták az előadási órákat s közölték tapasztalataikat az érdekelt szaktanárokkal és az intézet igazgatójával.

7. A tanulók száma, magaviselete, előmenetele, egészségi állapota. Tanulóink száma ebben az iskolai évben is csökkent. A múlt évi 865 nyilvános és magántanulóval szemben az idén csak 788 tanulót vettünk fel. Közülök 682 rendes, 56 magántanuló, összesen 738 tett vizsgálatot. A magaviselet ellen több esetben súlyosabb kifogás is merült fel, minek következtében kizáratott 3, csendesen eltávolíttatott 5, igazgatói megrovásban részesült 8 tanuló. A tanulmányi előmenetel a múlt évhez képest nem mutat lényeges változást. A statisztikai adatok szerint a tanulók egészségi állapota kedvezőtlenebb volt, mint a múlt évben. Járványos megbetegedés is sűrűn fordúlt elő. Ennek lett áldozata egyik szép reményekre jogosító tanítványunk, Stern László II. B. osztályu tanuló, aki rövid szenvedés után elhúnyt. Őszinte részvétünket fejezzük ki a bánatos szülőknek, kik fiúkkal együtt jövőjéhez fűzött sok jogos és szép reményüket is eltemették.

8. Iskolai ünnepélyek. A megnyitó- és záróünnepélyen kívül március 15-én, április 23-án az intézetünk épületében kivégzett ellenforradalmárok emlékére és június 11-én az iskola 50 éves fennállásának évfordulóján tartottunk ünnepélyeket, melyeken az Önképzőkör, az ifjúsági

ének- és zenekör tagjai szerepeltek. Itt említjük meg, hogy az ifjúság részt vett Beöthy Zsoltnak, az iskola volt nagynevű tanárának temetésén. A tanári kar a gyászoló családnak külön értekezlet jegyzőkönyvi kivonatában fejezte ki részvétét, melyre az igazgató a következő köszönő sorokat kapta: «Méltóságos Uram, fogadja kérem mélyen érzett hálás köszönetemet a Bolyai-főreáliskola tanári karának nevében férjem elhunytakor kifejezett szíves részvéteért. Nagy veszteségem gyászát elviselhetőbbé teszi annak tudata, hogy míly meleg szeretettel gondol a megboldogúltra annak az intézetnek érdemes tanári testülete, hol nemzetnevelő munkásságát kezdette s az a remény, hogy ezzel a hűséggel fogják őrizni továbbra is áldott emlékét. Kíváló tisztelettel Beöthy Zsoltné.» — Az iskola róm. kath. tanulói résztvettek a Szent-István bazilikában XV. Benedek pápa Őszentségének lelki üdvéért tartott gyászistentiszteleten, valamint a Budavárában tartott Szent-Jobb s a bazilikában tartott úrnapi körmeneten.

9. Bolyai-relikviák. Iskolánk a jelen tanévtől kezdődőleg a két lángelméjű matematikusnak, Bolyai Farkas és Jánosnak — az apának és fiának — tiszteletére a Bolyai-főreáliskola nevet nyerte. Ez a körülmény kötelességünkké teszi, hogy a Bolyaiakra vonatkozó irodalmi műveket s egyéb emlékeket iskolánkban összegyűjtsük. Műveiket már beszereztük s hozzáfogtunk a Bolyai-gyűjtemény megalkotásához is. Értékes ajándékokhoz jutottunk Rados Ignác kartársunk szívességéből, aki Bolyai Jánosnak 1911. június 7-én, temetése után 51 évvel, történt exhumálása alkalmával a sírból kivett különböző relikviákat (egy drb szemfedő, szemfedőszalag, bársony ruhadarab, koporsófa, egy fürt haj) juttatott gyűjteményünknek. Ezen relikviák hitelességét az exhumálásnál jelen volt Jakab Ödön igazolja. Megemlítjük azt is, hogy Bolyai Farkas nagy méretű arcképét (Bolyai Jánosról semmiféle arckép sem maradt fenn) Obendorf Gusztáv festőművész kartársunk volt szíves tanári tanácskozó-termünk számára megfesteni. Úgy neki, mint Rados Ignácnak e helyen is köszönetet mondunk s egyszersmind kérjük iskolánk barátait, hogy gyűjteményünket gazdagítani sziveskedjenek.

10. A tanúlók hozzájárúlása az iskola fűtési költségeihez. Említettük, hogy iskolánk téli fűtésének költségeihez a szülők is jelentékeny összeggel járultak hozzá. Az egyes osztályok szerint a következő adományok folytak be: I. A) 8458 K; I. B) 10585 K; II. A) 5800 K; II. B) 6920 K; III. A) 5576 K; III. B) 5465 K; IV. A) 4440 K; IV. B) 2853 K 30 f; V. A) 3340 K; V. B) 2765 K; VI. A) 5705 K; VI. B) 4600 K: VII. 6925 K; VIII. 7260 K. Összesen; 80752 K 30 f. Fogadják az adakozók iskolánk köszönetét.

VII.

A tanári testület működési köre.

1. Hatóságok.

A budapesti V. ker. m. kir. áll. Bolyai-főreáliskola fenntartója a magyar állam. Iskolánk a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium rendelkezése alatt áll. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: **Gr. Klebelsberg Kuno** Őnagyméltósága. A minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke: **dr. Viszota**

Gyula tanker. kir. főigazgató, a M. T. Akadémia tagja. A budapesti tankerület főigazgatója **dr. Pintér Jenő** a M. T. Akadémia tagja.

2. Tanári testület.

a) Igazgató:

Dr. **Lévay Ede** tanker. kir. főigazgató, a főreáliskola igazgatója, az Országos Középiskolai Tanáregyesület elnöke, a Magyar Tanárok Nemzeti Szövetsége, a Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Országos Egyesület, valamint a budapesti V. ker. lipótvárosi róm. kath. egyházközség igazgatótanácsának tagja. Szaktárgyai: mennyiségtan, természettan. Működési éveinek száma 31, ebben az iskolában 9. Lakik az intézet épületében, V., Markó-utca 18—20.

b) A tanári testület nyugalmazott tagjai:

1. **Ágotha Imre** középiskolai igazgató, lakik: VI. ker. Aradi-u. 64.
2. **Dr. Denghy János** r. tanár, lakik: VI. ker. Délibáb-u. 6.
3. **Dr. Jákó János** középiskolai igazgató, lakik: II. ker. Zsigmond-u. 9.
4. **Körösi Sándor** r. tanár, lakik: VIII. ker. Thököly-út 101.
5. **Müller József** igazgató, lakik: II. ker. Áldás-u. 4.
6. **Rados Ignác** középiskolai igazgató, lakik: VI. ker. Aréna-út 126.
7. Dr. **Theisz Gyula** r. tanár, lakik: II. ker. Krisztina-körút 61.

c) A tanári testület rendes tagjai:

1. **Dr. Artner Edgár** a hittudományok tudora esztergom-főegyházmegyei áldozópap, hittanár. Tanította a róm. kath. vallástant az I—VIII. osztályban, heti 16 órában. Működési éveinek száma 4, ebben az iskolában tanít 1 éve. Lakik: II. Törökvész 6742.

2. **Balogh Sándor** r. tanár, a szabadkézi rajzszertár őre. Szaktárgyai: szabadkézi és mértani rajz. Tanította a mértant és szépírást az I. B, a szabadkézi rajzot a III. B., IV. B., V. B., VI. B. és a VIII. osztályban, heti 16 órában. Működési éveinek száma 4, ebben az intézetben 2. Lakik: I. ker. Greguss-u. 3.

3. **Binder Jenő** középiskolai igazgató, r. tanár, a IV. B. osztály főnöke. Szaktárgyai: magyar, német, latin. Tanította a magyart és németet a II. B. és IV. B. osztályban, heti 16 órában. Működési éveinek száma 35 ebben az intézetben 16. Lakik: II. ker. Margit-rakpart 15.

4. **Bodnár Lajos** r. tanár a III. B. osztály főnöke. Szaktárgyai: mathematika és természettan. Tanította a számtant és mértant a III. B., a mértant a IV. B., a mathematikát az V. B., fizikát a III. A. és B. osztályban, heti 16 órában. Tanári működési éveinek száma 13, ebben az iskolában 4. Lakik: VIII. József-u. 29.

5. **Bodrossi Lajos** szolgálattételre beosztott temesvári áll. főgimnáziumi r. tanár. Tanította 1922. évi jan. 8-ától ápr. 18-ikáig a szabadságon levő dr. Papp Dezső r. tanár tárgyait. Működési éveinek száma 19, ezen intézetnél 1. Lakik: V, Nagykorona-u. 24.

6. **Böhman József** r. tornatanár, okl. vívómester és az Ifjúsági Testgyakorló-Kör tanárelnöke. Tanította a testgyakorlást és az ifjúsági játékot az I. A és B, III A és B, V. A és B és a VII. osztályokban, heti 20 órában Működési éveinek száma 16, ebben az intézetben 3. Lakik: V., Hold-u. 25..

7. **Buday Gyula** r. tornatanár, okl. vívómester, a tornaszertár őre. Tanította a testgyakorlást és az ifjúsági játékot a II. A és B. IV. A és B, VI. A és B. és VIII. osztályokban, az éneket I. A és B. osztályokban, heti 20 órában. Működési éveinek száma 12, ebben az intézetben 3. Lakik. IV., Képíró-u. 6.

8. Dr. **Dékány Géza** izr. hittanár, tanította az izraelita hittant az I. A és B, II. A és B, III. A, IV. B és a VII—VIII. osztályokban, heti óráinak száma 14. Működési éveinek száma 25, ebben az iskolában 25. Lakik: V., Lipót-körút 15.

9. **Dezső Zoltán** r. tanár, az I. A o. főnöke. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. Tanította a számtant és mértant az I. A és III. A, a fizikát a VII. osztályban, heti 17 órában. Működési éveinek száma 9, ebben az intézetben 3. Lakik: II. Retek-u. 9.

10. **Fröhlich Károly** r. tanár, a VIII. osztály főnöke, a természettani szertár őre, a segély-egylet pénzkezelő tanára. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. Tanította a számtant és mértant a II. A, a mennyiségtant a VI. A, a természettant a VIII. osztályban, heti 16 órában. Működési éveinek száma 21, ebben az intézetben 20. Lakik: II. Eszter-u. 6.

11. Dr. **Galamb Sándor** r. tanár, a III. A osztály főnöke, az ifj. Önképzőkör tanárelnöke. Szaktárgyai: Magyar és német. Tanította a magyar nyelvet az I. A, II. A, VII. és VIII. a történelmet a III. A osztályban, heti 17 órában. Működési éveinek száma 14, ebben az iskolában 12. Lakik: Újpest, Szilágyi-u. 5.

12. **Gáspár Pál** r. tanár az V. A osztály főnöke, az ifjúsági ének- és zenekör tanárelnöke. A mathem. és természettudományi kör vezető tanára. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. Tanította a mennyiségtant a II. B, IV. B. V. A. és VIII., az éneket a II. A és B osztályokban, heti 18 órában. Működési éveinek száma 9, ebben az intézetben 3. Lakik: VI., Oldal-u. 4.

13. Dr. **Greszler Gyula** r. tanár, a VII. o. főnöke. Szaktárgyai: német, francia. Tanította a német nyelvet a III. B, a francia nyelvet a III. B. IV. A és VII. osztályokban, heti 16 órában. Szolgálati éveinek száma 19, ebben az intézetben 4. Lakik: X., Harmat-u. 12.

14. Dr. **Hegedüs Izidor** r. tanár, a VI. A o. főnöke. Szaktárgyai: magyar, német és francia. Tanította a német nyelvet az I A, II. A és VI. A, a francia nyelvet a VI. A és VIII. osztályokban, heti 18 órában. Működési éveinek száma 26, ebben az intézetben 10. Lakik: V., Balaton-utca 2.

15. **Holló Alajos** r. tanár, a mértani szertár őre. Szaktárgyai: mennyiségtan és ábrázoló geometria. Tanította a számtant az I B, a mértant a IV. A és az ábrázoló geometriát a VI. A, B, VII. és VIII. osztályokban. heti 17 órában. Működési éveinek száma 22, ebben az intézetben 9. Lakik: II. Bimbó-u. 15.

16. Dr. **Horvát Dezső** izr. hittanár. Tanította az izr. hittant az V. A és B és VI. A és B osztályokban, heti 4 órában. Ebben az intézetben tanít 25 év óta. Lakik: VI. Aradi-u. 31.

17. Dr. **Kastner Jenő** r. tanár, az I. B o. főnöke. Az ifj. könyvtár őre. Szaktárgyai: magyar, francia. Tanította a magyar és német nyelvet az I. B, a francia nyelvet a III. A, a történelmet a III. B osztályban, heti 18 órában. Működési éveinek száma 3, ebben az intézetben 2. Lakik: Újpesti-rakpart 3 b.

18. Dr. **Kubicsek Albert** pozsonyi áll. főreáliskolai r. tanár. Szaktárgyai: német, francia. Tanította a magyart a III. B, IV. A, V. B és a németet a IV. A és VI. B. osztályokban. Működési éveinek száma 32. Lakik: VII. Zugló-u. 1.

19. **Lenkei Henrik** r. tanár. Szaktárgyai: magyar és német. Tanította a német nyelvet az V. A és VII. osztályokban. Működési éveinek száma 36, ebben az intézetben 34. Lakik: V., Alkotmány-u. 3.

20. Dr. **Lersch Ernő** besztercebányai áll. leánygimnáziumi igazgató, német nyelvi szakfelügyelő. Szaktárgyai: magyar és német. Tanította a német nyelvet a VIII. osztályban heti 3 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 18, ebben az iskolában 3. Lakik: VI. Andrássy-út 65.

21. Dr. **Nagy József Béla** r. tanár, a VI. B osztály főnöke. Szaktárgyai: magyar és francia. Tanította a magyart a VI. A és B, a franciát a IV. B és VI. B, a filozófiát a VIII. osztályban, heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 14, ebben az iskolában 4. Lakik: I., Bors-u. 10.

22. **Szopori Nagy Miklós** r. tanár. Szaktárgyai: német, francia. Az egész tanéven át be volt rendelve a távirat-cenzura hivatalba. Működési éveinek száma 21, ebben az iskolában 13. Lakik: VI. Eötvös-u. 20.

23. **Obendorf Gusztáv** r. tanár. Szaktárgyai: szabadkézi és mértani rajz. Tanította a szabadkézi rajzot a III. A, IV A. VI. A és VII., a mértani rajzot a II. B, a szépírást a II. A és II. B. osztályokban, heti 16 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 31, ebben az intézetben 4. Lakik: Zugliget I., Labanc-út 23.

24. **Obendorf Károly** r. tanár, a tanári könyvtár őre, az V. B. osztály főnöke. Szaktárgyai: német és francia. Tanította a német nyelvet a III. A és a német és francia nyelvet az V. A és B osztályokban, heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 22, ebben az intézetben 15. Lakik: I., Maros-u. 9.

25. Dr. **Ollé István** r. tanár, a segély-könyvtár őre, a II. A osztály főnöke. Szaktárgyai: magyar és latin. Tanította a magyar nyelvet a II. A és V. A, a latint az V., VII. és VIII. osztályokban, heti 18 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 3, ebben az intézetben 3. Lakik: VII., Angol-u. 1.

26. Dr. **Papp Dezső** r. tanár, tandíjkezelő. Szaktárgyai: természetrajz és földrajz. Tanította a földrajzot az I. A és II. A, a természetrajzot az I. A, II. A, V. A és VI. A osztályokban, heti 16 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 19, ebben az iskolában 10. Lakik: V., Berzencei-u. 23.

27. Dr. **Pechány Adolf** r. tanár. Szaktárgyai: bölcsészettan és természettan. A tanév kezdete óta szabadságon van. Tanári szolgálati éveinek száma 40, ebben az intézetben 25. Lakik: VIII., Sándor-tér 4.

28. Dr. **Schwicker Brunó** r. tanár. Szaktárgyai: történelem, földrajz és közgazdaságtan. Tanította a történelmet az V. A, V. B, VI. A és VII. osztályokban, a földrajzot a III. A és III. B osztályokban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma 36, ebben az iskolában 32. Lakik: VI., Eötvös-u. 27.

29. **Somló Károly** r. tanár. Szaktárgyai: természetrajz és vegytan. Tanította a természetrajzot az I. B, II. B, V. B és VI. B, a földrajzot az I. B, II. B osztályokban, heti 16 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 19, ebben az iskolában 3. Lakik: II. ker. Újlaki-rakpart 4.

30. Dr. **Somogyi Kálmán** igazgató-helyettes, r. tanár, a vegytani szertár őre. Szaktárgyai: vegytan és természetrajz. Tanította a vegytant az V. A, B VI. A, B és a VII. osztályokban, heti 14 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 10, ebben az iskolában 5. Lakik: V. ker. Markó-u. 18.

31. **Szűcs Ernő** r. tanár, a tanári értekezletek jegyzője. Szaktárgyai, mathematika és fizika. Tanította a mennyiségtant a IV. A, VI. B és VII. osztályokban, a történelmet a IV. B és a gyorsírást a IV. A és IV. B. osztályban;

heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 15, ebben az iskolában 8 és fél év. Lakik: I. ker. Avar-u. 19.

32. Dr. **Görzsönyi Vargha Zoltán** r. tanár, a IV. A oszt. főnöke, a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság igazgató-választmányi tagja. Szaktárgyai: történelem és földrajz. Tanította a történelmet a IV. A, VI. B és VIII. osztályokban, a földrajzot a IV. A és B, a közgazdaságtant a VIII. osztályban, heti 17 órában. Tanári szolgálati éveinek száma 15, ebben az iskolában 11. Lakik: II., Batthyány-u. 13.

d) Iskolaorvos és egészségtan-tanár.

Dr. **Schuschny Henrik** m. kir. egészségügyi tanácsos, képesített iskolaorvos és egészségtan tanár. Tanította az egészségtant a VII. osztályban. Működési éveinek száma 35, ebben az intézetben 35. Lakik VI. ker., Nagymező-u. 49.

e) Hadviselt gyakorló tanár-jelölt:

Sipos György. Szaktárgyai: természetrajz, vegytan, beosztva dr. Papp Dezső és dr. Somogyi Kálmán vezető tanárok mellé.

f) A rendes órarend keretén kívül tanító hittanárok:

Bikar Radivoj gör. kel. szerb plébános, **Józan Miklós** unitárius lelkész, **Mihalovich Sándor** gör. kath. hittanár, **Gaudy László** ághev. hittanár, **Losonczi Lajos** ref. hittanár.

g) A rendkívüli tárgyak tanárai:

Lantay Lajos szobrászművész. Tanította a mintázást heti 6 órában lakik: II. ker., Szegényház-u. 21.

Turry Peregrin, a főreáliskola ének- és zenetanára. a m. kir. Operaház tagja, tanította a műéneket és vezette az ifj. zenekart, heti 4 órában. Lakik. VII. ker. Király-u. 105.

h) Intézeti kezelő altisztek:

Ivánczi Imre kezelőaltiszt, **Jakus György** kezelőaltiszt. **Patay József** kezelő altiszt.

i) Kapus:

Varga János.

j) Takarítónő:

Változó.

VIII.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

Dr. **Artner Edgár**: A „Pázmány Péter“ tudományegyetem „Horváth“-pályázatának nyertese, „A kath. egyház ünnepeinek és szertartásainak magyarázata“ c. munkájával.

Balogh Sándor tanársegéd a Műegyetemen, kiállító festőművész. A Marx

és Mérei festészeti díj nyertese. A „reális“ rajzi tanmenet pályázat nyertese. Résztvett a Képzőművészeti Társulat, a Nemzeti Szalon és az Aquarell- és Pastell-festők tárlatain. A Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének titkára, több cikke megjelent a Rajzoktatásban. A III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkereszt (kardokkal), az ezüst és bronz Signum Laudis (kardokkal) stb. és a Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Binder Jenő A philologiai, néprajzi és irodalomtörténeti társaságok választmányi tagja. *Álom a hidon levő kincsről.* Tompa *„Diósgyőr“* c. költeményéhez. Ethnographia. XXXI. év. 40 l.

Bőhman József. A Tornatanárok Országos Egyesületének pénztárosa. Az „Iskolai Testnevelés“ szerkesztője. A BKAC. vívóosztályának vezetője, a MAC rendes tagja. A vivómesterek egyesületének számvizsgálója. A Signum Laudis (kardokkal) tulajdonosa és a Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Buday Gyula. A Tornatanárok Országos Egyesületének könyvtárosa, a BKAC. vezető tanára. Az ezüst és bronz katonai érdemérem (kardokkal), a II. oszt. ezüst vitézségi érem és a Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Dezső Zoltán, a II.. oszt. ezüst vitézségi érem, Károly csapatkereszt és sebesülési érem tulajdonosa.

Dr. **Dékány Géza,** megirta a középiskolák II. osztálya számára az uj tanterv szerinti izr. hittankönyvet.

Fröhlich Károly. Presbitere a budapesti p. ref. u. leányegyháznak A O. K. T. E.. a Budapesti Tanári Kör, az Uránia magyar tudományos társulat választmányi tagja. Kormányképviselő volt a sárospataki ref. főgimnázium érettségi vizsgálatán. Cikkeket irt a Math.- és Phys. lapokba. Előadást tartott a Math. és Phys. Társulatban.

Dr. **Galamb Sándor** előadta az Országos Színészegyesület Színésziskolájában a dramaturgiát és esztétikát, s a Turán Szövetség Sajtótanfolyamán a dramaturgiát. Nyomtatásban megjelentek a következő cikkei: *Riedl Frigyes* (Új Magyar Szemle 1922. szept. szám), *Színházi Szemle* (Új Magyar Szemle 1921. dec. szám), *Gyulai Pál novellái* (Irodalomtörténeti Közlemények 1919—1921. évf.), *Vajda János* (Magyarság 1922. jan. 15.), *Petőfi költészetének egyik formai sajátsága és az újabb magyar lyra* (Irodalomtörténeti Közlemények 1922). *IV. Károly király* (Jelen értesitő bevezető cikke). Könyvismertetéseket és birálatokat irt az Irodalomtörténet, az Új Magyar Szemle és a Magyar Művelődés cimű folyóiratokba. Kiadta és bevezetéssel ellátta Gyulai Pálnak *Jó éjszakát!* c. elfelejtett elbeszélését. (Olcsó Könyvtár 2070—2076 sz.) Előadást tartott a szabolcsvármegyei Bessenyei-körnek 1922. jan. 21-én nyiregyházai felolvasó ülésén *Rákosi Jenőről mint drámairóról* és a Magyar Tanárok Nemzeti Szövetségének 1922. márc. 19-én tartott közgyülésén az *újabb magyar lyráról.* Signum Laudis (kardokkal), Károly csapatkereszt és sebesülési érem tulajdonosa.

Gáspár Pál, „A számóriások. és a számtörpék birodalma“ Kiadta a „Magyar Jövő“ a Zászlónk diákkönyvtárában. Tanulmányt irt „Bolyai Farkas és Bolyai János“ cimen a jelen értesítőben. A „Zászlónk“ ifjúsági lap munkatársa.

Dr. **Hegedüs Izidor**-tól megjelent több német és francia tankönyvének változatlan uj kiadása, megjelent egy magyar-francia és francia-magyar kis zsebszótára s irt egy francia-magyar szótárt a kiejtés megjelölésével.

Holló Alajos. Festményeivel részt vett a Képzőművészeti Társulat, Nem-

zeti Szalon és az Aquarel és Grafikusuk kiállításain. A középiskolai tanárok nemzeti szövetségnek, a „Nemzeti Szalon képzőművészeti Egyesület és a Magyar Rajztanárok országos Egyesületének választmányi tagja.

Dr. **Kastner Jenő.** Előadások: Dante (A kaposvári kultur-egyesület Dante-ünnepélye. 1921. nov. 6. Megjelent Somogyi Ujság nov. 7. sz.) Az erdélyi udvar olasz vonatkozásai a XVI. században (olasz nyelven) Corvin Mátyás társaság 1922. jan. 15.) Cikkek: Dante realizmusa (Uj Magyar Szemle 1921. szept.) Dante (Uj Nemzedék 1921. szept. 14.); Dante: Az Uj élet (Magyar Kultúra 1921. szept.) Il realismo di Dante („Corvina" Dante-száma 1921.) Csokonai és az olasz költők (Irodalomtörténeti közlemények 1922.) Cultura italiana alla corte transilvana nel cinquecento (Corvina 1922.) Könyvbirálatok és ismertetések (Uj Magyar Szemle, Magyar Kultúra, Katholikus élet).

Lenkei Henrik verseket és tárcákat irt különböző lapokba. Sajtó alatt: *„Régi mesterek közt"* c. illusztrált verses munkája.

Dr. **Lévay Ede,** elnöki megnyitó (Tanáregyesületi Közlöny), Fizika (6. kiadás, Szt. István Társ.) A *„Révai Nagy Lexikon"* munkatársa.

Dr. **Nagy József Béla,** a „Magyar Paedagógia" szerkesztője és dolgozótársa. A Signum Laudis és a Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Obendorf Gusztáv gyakorló festő és iparművész. A Rajztanárok Orsz. Egyesületének választmányi tagja. Festett táj- és arcképeket.

Dr. **Ollé István.** A Signum Laudis, Károly csapatkereszt és a II. oszt. oldenburgi vaskereszt tulajdonosa.

Dr. **Papp Dezső,** A III. oszt. katonai érdemkereszt, Signum Laudis és Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Dr. **Somogyi Kálmán,** Ezüst és bronz katonai érdemérem, II. oszt. német vaskeresz,t Károly csapatkereszt és sebesülési érem tulajdonosa.

Dr. **Schuschny Henrik** m. kir. egészségügyi tanácsos, az Orsz. Közegészségi Egyesület iskolaegészségügyi szakosztályának elnöke, az Erzsébet-népakadémia igazgatósági tagja, Szabad Lyceum választmányi tagja, több nagyobb értekezést és számos kisebb cikket irt az Egészségbe.

Szücs Ernő. Kormányképviselő volt a sárospataki református főgimnázium érettségi vizsgálatán.

Turry Peregrin zeneszerző a m. kir. Operaház és a filharmoniai társaság tagja. A filharmoniai társaság előadásra elfogadta 3 dalát. Énekesnőink hangversenyeiken több szerzeményét adták elő.

Dr. **Vargha Zoltán** a Heraldikai és Genealógiai Társaság novemberi ülésén bemutatta „Gróf Tisza István ősfája" c. tanulmányát s megirta „A budapesti V. ker. m. kir. áll. Bolyai-főreáliskola első félszázada" címmel az intézet történetét. Választmányi tagja az Orsz. középisk. tanáregyesületnek.

IX.

Tananyag.

Az 1899. évi tantervben előirt anyagot szabályszerűen minden osztályban elvégeztük. Az olvasmányokra, könyvnélküliekre és irásbeliekre nézve, amennyire csak lehetett, a régi rendhez igazodtunk. A jövő tanévben használandó tankönyvek jegyzékét jelen értesítőben közöljük.

I. A) osztály.)*

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
	Adler Tibor Pál	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2
	Baranyai Ferenc	2	3	3	4	2	2	2	2	3	3
	Biró Gyula	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2
	Biró István	1	3	2	2	2	2	3	3	3	3
5	Bolgár Miklós	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2
	Bózsa József	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
	Chotvács Herényi Géza	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Csifféry Flórián	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Czakó Ferenc	1	1	2	3	2	2	3	2	2	2
10	Deman Sándor	1	2	1	1	1	1	1	2	2	3
	Esze Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Fein Gyula	1	1	2	3	2	2	2	2	2	2
	Fenyő György	1	3	2	2	3	2	3	3	2	3
	Fenyő László	1	2	3	2	3	3	4	3	2	3
15	Fogarasi Károly	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1
	Gazda Sándor	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2
	Gombos Gerzson	2	3	3	3	3	3	4	3	4	2
	Hiris János	2	2	4	4	4	3	4	4	2	3
	Jakobi István	1	3	2	3	3	3	4	3	2	2
20	Keller József	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2
	Kerekes Mihály	1	3	3	4	4	3	4	4	3	2
	Kornstein László	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
	Kovács István	1	3	2	3	3	3	3	3	2	3
	Kovács László	1	3	4	3	3	3	3	4	2	2
25	Landa Jenő	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Manovill István	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Messinger Pál	1	2	2	2	3	3	3	3	2	3
	Mildner Emil	1	1	2	2	3	3	3	3	2	2
	Mildner Ottó	1	1	3	2	4	3	3	4	2	2
30	Nádas Tibor	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2
	Nyitrai Béla	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	Pajor Géza	1	3	2	3	3	3	3	2	3	2
	Pánczél István	1	3	2	2	2	3	2	2	3	3
	Pollák Sándor	1	2	3	3	2	2	2	3	2	2
35	Radics József	1	1	2	2	2	2	2	3	2	3
	Révész György	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Rottenstein Imre	1	3	2	2	2	2	2	3	3	2
	Rubint László	1	2	3	4	3	3	3	4	3	2
	Schön István	1	3	4	3	3	3	3	3	3	3
40	Schuller Károly	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2
	Schwarcz György	1	2	2	2	3	2	2	1	2	3
	Siliga Ferenc	1	2	2	2	2	1	2	1	3	2
	Soltész István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Strasser György	1	2	3	2	2	2	3	2	2	2
45	Szalai József	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2
	Szántó Endre	1	2	3	2	2	2	2	2	2	3
	Székely Róbert	1	2	2	2	3	2	1	2	3	2
	Szilágyi Károly	1	2	2	2	3	2	3	2	2	2
	Tirpák Sándor	1	2	3	3	3	2	3	2	3	3
50	Turányik István	1	2	2	3	2	2	2	2	3	3

*) Érdemjegyek: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen.

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
Viczenik Nándor	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Vodnák János	1	3	3	4	3	3	3	3	3	3
Vogl Henrik	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2
Weisz Pál	1	2	2	3	2	1	2	2	2	3

Kimaradtak: Kecskés Endre, Klein János, Koyer Ignác, Kreitzer István, Linke Rezső, Trnkóczy József.

Magántanulók: Aschner Kálmán, Bauer Sándor, Hirschfeld Imre, Knéfely Ödön, Kovács István, Krausz Imre, Pohl Berthold. Összesen 67.

I. B) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
	Bálint Imre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Bauer József	1	2	2	2	3	3	3	3	2	2
	Biró Imre	1	1	3	3	3	3	3	4	3	2
	Bogyó Ernő	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3
5	Büchler Pál	1	3	3	2	3	3	3	2	2	2
	Czabán András	2	2	4	3	4	4	4	4	4	4
	Czifferszky Béla	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Dániel Zoltán	2	3	3	3	3	2	3	4	3	3
	Demény Á. László	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3
10	Endrődy Gyula	1	2	1	2	2	2	3	2	2	2
	Fejér Andor	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2
	Fischer Antal	1	2	2	2	3	3	2	2	2	3
	Fritsch Ferenc	1	1	1	1	2	2	1	1	1	3
	Gajdon Tivadar	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2
15	Góliát János	1	2	2	3	2	2	3	3	3	3
	Gross László	1	2	2	1	2	2	3	2	2	3
	Hrachovina Lajos	3	2	3	4	4	4	4	4	2	2
	Kalmár László	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Kemenszky István	1	2	2	2	3	3	2	1	2	3
20	Kollárits Frigyes	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Kovács István	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Kovács László	1	2	3	3	3	3	3	4	1	2
	Kubányi Károly	1	2	2	3	3	3	3	3	2	3
	Lenkei Béla	1	3	2	2	3	3	2	2	2	3
25	Lorbel Róbert	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
	ld. Lukács Lajos	2	3	3	4	4	4	4	4	2	2
	lfj. Lukács Lajos	2	3	4	4	4	4	4	4	4	3
	Major István	2	3	3	3	4	3	3	3	2	2
	Mautner László	1	2	1	1	2	2	3	1	2	1

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
30	Meixner Ernő	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Pajor Zoltán	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2
	Pelzl József	2	3	4	4	4	4	4	4	3	3
	Perl György	1	2	1	1	3	3	2	2	1	2
	Pfeifer Mihály	1	3	3	4	4	4	4	4	3	3
35	Pucsik István	1	2	3	2	3	3	2	3	3	2
	Radnai Miklós	1	3	2	2	3	2	3	1	2	2
	Reviczky Ambró	2	2	3	3	3	2	4	4	3	3
	Richter Lajos	1	2	3	3	3	3	2	3	2	3
	Roth Miklós	1	3	3	3	3	3	3	4	2	2
40	Schiffer János	1	2	2	2	1	1	3	2	2	2
	Schwarz Kálmán	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2
	Segyó István	1	2	3	3	3	2	3	3	3	fm
	Singer Ferenc	1	2	1	1	3	3	3	2	2	3
	Stern Imre	2	2	3	3	2	3	3	3	3	2
45	Streim Zoltán	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2
	Szász Hugó	1	2	2	2	3	3	2	2	2	2
	Szemkeö Antal	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2
	Tauszik László	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2
	Telkes Pál	1	3	2	2	3	3	3	3	2	3
50	Truszka Tivadar	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2
	Twirdy Tibor	1	2	1	2	3	3	2	3	3	1
	Vajda György	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2
	Vermes Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3
	Willoner Zsolt	1	2	1	1	2	2	1	1	1	2

Kimaradtak: Cservenka Béla, Cservenka Ede, Farkas László, Scsaszny Tibor, Trembeczky István, Nagy István.
Magántanuló: Lengyel István. Összesen 61.

II. A) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
	Adler Károly	2	4	3	4	3	3	4	4	2	2
	Barta István	1	3	3	2	2	3	1	3	2	3
	Bernáth Albert	2	1	3	2	3	2	3	3	3	2
	Dusnoki István	1	2	1	3	3	2	2	1	2	2
5	Erdős Zoltán	1	3	3	3	2	2	3	4	3	3
	Fischer Frigyes	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Fleischmann Pál	1	2	3	3	2	3	3	2	2	3
	Fodor György	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
	Földes Ferenc	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
10	Frick Vilmos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Grűnbaum Zoltán	1	2	2	1	2	1	1	2	2	2
	Hajdu László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Hartmann István	2	3	2	1	3	3	2	3	3	3
	Heigl Tivadar	1	1	3	3	3	2	3	3	1	1
15	Hermann Konrád	1	2	4	3	3	3	3	3	3	1
	Hirschkovitz Ernő	3	3	3	3	3	2	4	3	4	2
	Hoffmann György	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3
	Jungbauer Károly	1	3	4	4	3	3	4	4	2	2
	Káldor János	1	2	2	1	2	2	3	3	2	2
20	Kalmár Endre	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2
	Kaloczkay József	1	2	3	3	3	3	3	3	1	3
	Kammer Zoltán	1	3	3	2	2	2	3	2	2	3
	Kovács István	2	3	4	3	4	3	4	4	3	3
	Kraszna Imre	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
25	Kurucz Gábor	2	3	4	4	3	3	4	4	1	2
	Landmann Tibor	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	László Mihály	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2
	Lorschy László	1	2	3	2	3	3	2	2	3	2
	Lőrik Tibor	1	1	3	3	2	2	3	2	1	2
30	Merk József	2	3	3	4	3	3	4	4	4	3
	Mohácsi László	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2
	Moravetz Tivadar	1	2	3	3	3	3	2	2	1	2
	Novák István	1	1	1	2	2	1	3	2	2	2
	Ölvedy Jenő	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
35	Peccoll Gusztáv	2	4	4	4	3	2	3	4	3	2
	Pernyész Kálmán	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3
	Pick Pál	1	2	3	2	3	2	2	2	2	3
	Politzer István	1	2	1	1	2	2	2	2	2	3
	Pór László	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3
40	Radó Endre	2	3	3	2	3	2	3	3	3	1
	Rózsa János	1	3	4	4	3	3	4	4	3	2
	Rusorán János	1	2	4	4	3	3	4	4	4	2
	Schwarz János	1	2	3	3	3	3	3	4	2	2
	Strba János	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2
45	Szabados György	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Szalay Béla	2	2	3	4	3	3	3	3	3	2
	Szlányi István	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Tarján Imre	2	2	3	3	2	2	4	3	4	3
	Tóth Géza	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
50	Tóth Pál	2	2	3	3	3	2	2	2	2	3
	Tusnai Tibor	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2
	Vincze János	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2
	Wildmann P. György	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2
	Zöld József	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3

Kimaradtak: Feleki Kamill, Gyulai József, Kreitzer Károly, Pápay József.

Magántanulók: Knefély Ödön, gróf Waldeck Herman. Összesen: 60.

II. B) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
	Blättler Endre	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Borsodi György	2	3	2	1	1	1	3	3	3	3
	Faragó Pál	1	3	3	3	1	1	3	2	2	2
	Féreghy Zoltán	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
5	Földes István	1	3	3	3	3	2	3	2	3	3
	Földes Ottó	1	2	2	2	2	2	3	3	3	2
	Förstner Viktor	1	2	2	2	2	1	3	3	3	3
	Gürtler Andor	1	2	2	1	1	2	2	3	3	3
	Győző Sándor	1	2	3	1	3	3	3	2	2	1
10	Haasz György	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Hajdu Imre	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3
	Harsányi Béla	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2
	Hegedüs István	1	1	3	3	3	2	1	2	2	1
	Heuschmidt István	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3
15	Héja Gyula	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1
	Himmler László	1	2	3	2	2	2	3	2	2	3
	Huber Károly	1	3	3	3	3	3	4	3	3	1
	Huszár Géza	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Kimmerling József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
20	Kis István	1	2	3	4	3	3	3	3	3	3
	Kiss György	1	2	3	4	3	3	2	3	3	2
	Kovács László	2	3	4	4	4	3	4	4	3	2
	Krecsmayer István	1	2	1	2	2	2	2	3	3	3
	Lehmayer Ferenc	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2
25	Lord György	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Löwenberger László	1	2	1	1	2	1	2	1	1	2
	Magyar Bálint	2	3	4	4	4	4	4	4	3	2
	Majoros István	1	2	3	3	3	2	3	2	2	2
	Mihálik László	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3
36	Nagy Zsigmond	1	1	2	3	2	2	1	2	2	1
	Neu János	1	2	3	4	3	3	4	3	3	3
	Perczel Rolf	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
	Pinyó Rezső	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Pohl Berthold	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
35	Popovits Sándor	1	3	3	4	3	3	4	4	3	2
	Reinthaler Béla	1	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Remeschberger Gusztáv	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
	Renner Pál	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3
	Rohonczi György	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2
40	Rott László	1	3	2	3	2	3	3	3	3	3
	Schossberger György	1	2	1	1	1	1	1	2	2	3
	Sinkó Károly	1	2	3	3	3	2	1	3	3	3
	Stern Endre	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3
	Sulyok Kálmán	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2
45	Szántó János	1	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Szigethy Gyula	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Sztankó József	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3
	Taubner Andor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Tiringer Miklós	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
50	Vajda János	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szépírás	Tornázás
Vajda László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm
Vácz József	1	1	2	3	2	3	1	3	2	2
Végh János	1	3	4	3	3	3	2	2	2	2
Weisz Károly	1	3	3	4	3	3	2	3	3	2

Kimaradt: Kovács Ervin.
Meghalt: Stern László. Összesen: 56.

III. A) osztály

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
Balog Andor	1	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3
Beck György	1	2	4	2	2	3	3	3	2	3	3	3
Bognár Andor	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Brant István	2	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3
5 Braun Imre	1	2	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3
Czinner János	1	3	2	2	3	2	3	3	3	2	3	4
Dóczy István	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Dörner Rezső	1	1	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3
Faragó György	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	3	1
10 Farkas György	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
Földes Ármin	1	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3	3
Fritz József	1	1	3	3	2	2	3	2	2	3	2	3
Garai Frigyes	1	3	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3
Gerenday Tibor	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
15 Gerlei György	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3
Glatter Miklós	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
Goldschein István	1	3	4	3	4	3	3	4	3	3	4	4
Grüner Frigyes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Gyenes Iván	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
20 Hajós Endre	1	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	2
Hegyi Sándor	2	3	3	4	4	4	3	4	3	3	4	3
Herczegh János	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4
Herczka Imre	1	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	1
Horvát Zoltán	1	2	2	1	2	2	2	2	2	3	2	1
25 Ivánczi Jenő	1	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Kanta Viktor	1	1	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2
Kállai Andor	1	2	3	2	3	2	3	3	2	3	2	2
Kecskés István	1	2	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3
Kerény Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30 Kern István	2	3	3	3	2	3	2	3	2	3	2	2
Kirchner Ottó	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
Kirchner Zoltán	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Korzsinek László	2	1	3	3	2	3	3	2	1	2	2	2
	Körner György	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2
35	Körner Pál	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	3
	Kreutzer János	1	1	2	2	2	2	3	2	3	3	3	2
	Lamm Antal	2	3	4	2	4	3	3	3	3	3	3	3
	Landmann Győző	1	2	2	2	3	2	3	3	2	3	3	3
	Matusich Tivadar	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
40	Mészáros László	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2
	Mihalek Béla	1	1	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2
	Pokorny Béla	1	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2
	Rab László	1	2	2	3	2	2	3	2	3	3	2	3
	Rákosi István	1	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	1
45	Rippner István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
	Rosner Imre	1	2	3	1	2	3	3	3	2	2	2	3
	Siegler József	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
	Stern Andor	1	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3	3
	Straussmann Imre	1	1	2	3	1	1	2	2	2	2	3	3
50	Schmidt József	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2
	Schwarz József	1	1	3	2	3	1	2	3	2	2	3	2
	Tarján György	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2
	Tarján Tibor	1	2	2	2	3	2	3	2	3	3	3	3
	Torda János	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2
55	Tóth István	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2
	Ungár Béla	1	2	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3
	Vatschits Mihály	1	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3

Kimaradt: Csorna Jenő.
Magántanulók: Aczél József, Czeitler Tivadar, Kárász László, Pollák László, Schiffer Iván, Streitz Gusztáv. Összesen 64.

III. B) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Csemegi József	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Duda József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Elek István	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2	3
5	Elsász Tivadar	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3
	Erdős Sándor	2	2	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3
	Farkas Győző	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Fazekas István	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Menyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Fischer Vilmos	1	2	2	2	1	2	3	2	2	3	3	3
	Frank Lajos	1	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	3
10	Fuchs Endre	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Gerő László	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2
	Grünspan Imre	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3
	Hajdu Mihály	1	1	1	2	1	1	3	1	2	2	3	1
	Harsányi György	1	2	2	4	3	3	3	3	3	3	3	3
15	Huszár Béla	1	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3	2
	Katona András	2	3	2	2	2	3	3	2	2	3	4	2
	Káldor Andor	2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	1
	Kárász György	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1
	Kemény István	1	2	1	1	2	1	2	2	2	1	2	2
20	Keszler György	1	3	2	3	2	1	3	2	2	2	1	3
	Klar Miklós	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
	Knizner Sándor	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3
	Kollár Rezső	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
	Konkoly Rezső	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
25	Kovács Lajos	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3
	Lázár György	1	2	1	1	1	1	2	2	2	3	3	1
	Lőrincz Lajos	2	3	3	4	4	3	3	3	4	3	2	3
	Lukács Gábor	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	3	1
	Mészáros Béla	1	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	3
30	Nagy Zoltán	2	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
	Neubrand Werner	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Pataki István	2	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
	Pátkai Károly	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Pikoszky Jenő	1	3	4	4	4	4	3	4	4	3	4	3
35	Pintér László	1	1	2	3	2	2	3	2	2	2	2	1
	Radóczy Béla	2	2	2	3	4	1	3	3	3	3	2	2
	Rácz Tibor	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2
	Ritter Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Salamon András	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3	3	2
40	Sárik Mátyás	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	2
	Schmergel István	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3
	Schwarz Ottó	1	2	2	1	1	3	3	3	3	3	2	3
	Simkó István	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3
	Sipos László	1	2	2	3	2	1	3	2	2	2	2	2
45	Szántó Lőrinc	1	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
	Szende György	1	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3
	Tolmár Gyula	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1
	Tóth András	1	2	3	3	2	1	3	3	3	2	2	3
	Tröster László	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3
50	Vajda Sándor	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Weisz György	1	2	2	3	1	1	3	3	3	3	3	3
	Wilverger Imre	2	3	3	4	4	4	3	3	4	3	3	3
	Winkler Ede	1	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2
	Wolfinger Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Kimaradtak: Gottesmann Lajos, Horváth György, Schleiffer József. Összesen: 57.

IV. A) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Gyorsirás	Tornázás
	Antalffy Béla	1	4	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
	Benda József	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Berényi Endre	1	2	2	3	1	3	3	3	3	3	3	2
	Danninger Károly	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2
5	Farkas György	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	1
	Fahn György	2	2	3	2	4	3	3	4	3	3	3	2
	Ifj. Fehér István	1	2	2	2	1	2	1	3	2	3	2	1
	Id. Fehér István	1	2	2	3	3	3	3	4	2	2	3	1
	Fischer Károly	1	2	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3
10	Földes Béla	1	2	2	2	3	3	2	3	3	3	2	2
	Fuchs Ervin	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Fuchs Rudolf	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2
	Grossmann Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2
	Grünberger Marcell	1	1	2	3	2	3	2	3	2	3	2	2
15	Gyulai László	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Hajnal György	1	2	1	1	1	3	3	2	3	3	3	3
	Harth Miksa	1	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3
	Haas Ottó	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2
	Herczka László	2	2	1	3	2	3	2	3	3	3	3	3
20	Holló Elek	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Honig Ferenc	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fm
	Kalotzkai Tibor	1	2	3	3	3	2	2	3	2	3	3	3
	Kardos Endre	1	3	2	2	3	3	3	4	2	3	2	1
	Kecskeméthy Sándor	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
25	Klauber Károly	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Koch Guidó	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Kocsmár János	1	1	2	3	3	2	3	2	3	3	2	1
	Kovács István	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Kramer Miklós	1	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3
30	Kristó István	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Lakner Tibor	1	1	1	1	1	2	3	3	2	3	2	2
	Lerner István	1	1	2	3	2	3	3	3	2	3	1	2
	Lustig István	1	2	2	2	1	3	2	3	1	2	2	2
	Menczelesz Gyula	1	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3
35	Mildner Hugó	1	2	3	1	2	3	3	3	3	3	2	2
	Nédermann Pál	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Papp Zoltán	1	2	1	2	2	2	2	3	3	3	2	1
	Ifj. Pollák László	1	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3
	Id. Pollák László	1	1	2	3	1	3	2	2	2	3	1	1
40	Pollák Mihály	1	3	2	2	3	3	3	4	4	3	2	2
	Rathing Ferenc	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2
	Rein Márton	1	1	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2
	Ruzsa Ferenc	1	3	2	2	1	3	3	2	2	3	1	1
	Somosi Gábor	1	1	1	1	1	3	2	2	1	2	1	2
45	Streitz Gusztáv	1	2	2	1	3	3	3	3	2	2	3	2
	Stern József	1	2	2	2	1	3	3	3	2	2	3	2
	Szász Imre	1	1	2	2	1	2	2	2	1	3	1	3
	Szurcsik Gyula	1	1	2	3	3	3	2	3	2	3	2	2
	Trostler János	1	1	2	1	1	3	3	3	2	3	2	1
50	Turkovits Alajos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Gyorsírás	Tornázás
Urosevics Jenő	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Weisz Sándor	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3

Kimaradt: Szabó István.

Magántanulók: Banarszkievicz Nándor Ipach Ede, Kolman László, Szemző Endre, Takáts László, gróf Zichy Tivadar. Összesen 59.

IV. B) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Gyorsírás	Tornázás
	Acsády Károly	1	2	2	3	1	3	3	2	3	3	3	3
	Alberovszky Szeverin	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
	Allein Árpád	1	1	3	3	2	1	2	3	2	2	1	2
	Banaszkievicz Henrik	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
5	Beke Imre	2	2	3	2	2	2	3	3	3	4	2	2
	Berndt Sándor	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Bozóki Sándor	1	2	3	3	3	2	2	1	3	1	1	2
	Gál Henrik	1	2	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2
	Gergely László	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2
10	Gondár Jenő	1	2	3	3	1	1	3	1	2	1	1	2
	Guttmann László	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	2
	Haas Tibor	1	3	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2
	Hercsuth Ferenc	2	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2
	Herrmann Oszkár	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
15	Hoffmann Ervin	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	1
	Huszák Ferenc	2	2	4	3	3	2	3	3	3	2	3	3
	Huszár Zoltán	2	2	1	2	1	1	3	3	2	3	2	2
	Kahn László	1	1	3	2	1	1	1	1	2	3	1	2
	Káplány László	1	2	2	1	2	2	3	3	2	2	3	2
20	Kápolnay Jenő	1	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3
	Klein Árpád ism.	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3
	Kollár Sándor	1	2	3	3	3	3	2	2	3	1	1	1
	László Imre	1	2	3	2	1	3	3	2	3	3	1	3
	Messel Béla	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3
25	Mittermayer Ödön	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
	Nádor Elemér	2	2	1	1	2	3	2	3	3	2	2	2
	Pély István	2	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2	2
	Pongrácz Antal	2	2	3	4	4	3	4	4	3	3	3	2
	Reinthaller Ferenc	1	1	3	2	2	1	3	2	2	2	1	2
30	Rith Lajos	2	2	3	4	3	3	3	4	3	3	3	1
	Schwott Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz. geometria	Szabadkézi rajz	Gyorsírás	Tornázás
Smolik Zoltán	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Steiner Ferenc	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2
Sugár Dezső ism.	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2
35 Südfeld György	1	2	2	2	1	2	3	2	3	2	1	1
Szabó József	1	2	3	3	2	2	2	1	3	3	1	1
Szalay Sándor	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Szarvas János	1	2	1	1	1	2	3	1	2	3	2	1
Szeifert József	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2
40 Szikla István	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2
Tóth Lajos	2	2	3	4	3	3	3	3	3	2	3	2
Tykál Miklós	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Urbán Ernő	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1	1	3
Vámos Tibor	2	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2
45 Weisz Miklós	2	2	3	2	2	3	3	2	3	3	1	3
Wiener Tibor	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	3
Wittenberg Tivadar	1	2	2	3	2	2	3	3	3	3	2	2

Kimaradtak: Popovits István. Sonnenfeld Ernő. Összesen 49.

V. A) osztály.

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Szabadkézi rajz	Tornázás
Bognár László ism.	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Cseh Győző	1	1	1	3	2	3	2	3	2	2	2
Danninger György ism.	1	1	2	3	3	2	3	2	2	3	2
Dóczi Lajos	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2	2
5 Farkas Ödön	1	2	3	1	2	2	3	3	3	3	3
Féreghy István	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Grünbaum Miklós	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	fm
Hamacsek Jenő ism.	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Juhász György	2	2	3	3	3	3	2	3	1	3	2
10 Kallós Aladár	1	1	3	3	2	3	2	3	1	2	2
Katz Ernő	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Keszler Hubert	1	1	2	1	3	3	2	3	2	3	2
Lándori Rezső	1	2	1	1	1	2	2	3	2	2	2
Lovas István	1	2	3	2	2	2	1	3	3	3	fm
15 Molnár Tibor	1	2	4	3	3	3	3	3	3	3	3
Paitz János	1	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2
Patek Gyula	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Plechschmidt Jenő	1	1	3	2	3	3	3	2	3	4	3
Reinhold Alfréd	1	1	3	2	3	2	3	3	3	3	3
20 Reischl Miklós	1	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3
Rosner Andor	1	1	3	1	1	2	3	2	3	3	3
Roth Aladár	1	3	4	3	3	4	3	4	4	4	2

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Szabadkézi rajz	Tornázás
Rózsa Miklós	2	1	3	3	2	2	1	2	3	3	3
Staneszku Gyula	1	1	3	1	3	2	2	3	3	2	3
25 Stern Károly	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3
Szász Andor	1	2	3	1	2	2	1	1	2	2	3
Szakács Tibor ism.	1	2	3	3	3	3	1	3	3	2	2
Székely Endre	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	4
Thierry Gaszton báró	1	1	2	1	3	3	2	3	3	3	2

Kimaradt: Faludi Tibor, Lövenberger István.

Magántanulók: Csebi Sándor, Dvorniczky Tibor, Feleki László, Garbera Sándor, Gerő Béla, Herzig Henrik, Hrabé Gyula, Keszler Jenő, Mazác Frigyes, Steinberger István, gróf Waldeck Frigyes, Zerkovitz Imre. Összesen 43.

V. B) osztály.

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Szabadkézi rajz	Tornázás
Berger István	1	1	2	2	2	3	2	3	3	2	3
Boschán György	1	2	2	2	3	3	2	3	2	3	2
Dénes Zoltán	1	1	1	1	1	2	2	2	3	2	3
Egri László	2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	2
5 Erdélyi Zsigmond	1	2	3	2	3	3	2	3	3	2	2
Földes György	1	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2
Friedmann Pál	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	1
Fürst Lajos	1	1	2	2	2	1	1	2	2	3	3
Gerő István	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	3
Kiss Géza	1	2	3	4	3	3	3	3	4	3	2
10 Hermann István	1	1	1	2	1	2	1	2	3	3	3
Hoch István	1	2	2	3	3	2	1	3	3	1	fm
Kása József	2	2	3	3	3	3	3	4	4	3	1
Kemény László	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	1
15 Körner József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
László György	1	2	1	1	1	2	2	3	2	3	2
Littner Oszkár	1	2	2	3	3	3	1	3	3	3	2
Löwinger Andor	1	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3
Márkus Imre	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
20 Orbán Imre	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	3
Polacsek László	2	2	4	4	3	3	2	3	4	2	3
Pollách László	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Popovics Endre	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Rónai Imre	1	1	2	2	2	2	3	3	3	2	3
25 Schürger János	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Schwarcz Károly	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1
Steiner György	1	2	2	3	2	3	2	3	3	2	2
Szegő Endre	1	1	1	1	1	2	1	3	3	1	2
Weisz György	1	2	3	3	3	3	3	4	4	3	fm
30 Wendauer Károly	1	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2

Kimaradtak; Deutsch Sándor, Hirschler Zoltán, Tolnai József. Összesen 33.

VI. A) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Antalffy Artur	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
	Barta György	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1
	Barta László				b	e	t	e					
	Bauer László	1	1	3	3	3	3	2	3	3	1	3	2
5	Bencsik Béla	1	1	3	3	3	3	2	3	3	1	3	3
	Bruchsteiner Imre	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1
	Ecker László	1	1	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1
	Farkas Pál	1	1	3	1	1	2	2	1	3	2	2	2
	Fazekas Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
10	Francsics István	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Gartenfeld Dezső	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	3	2
	Gottlieb István	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Grosz László	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1
	Gutwald Sándor	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2
15	Győri Zoltán	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
	Hegedüs István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Held Imre	1	1	3	3	3	2	2	2	2	2	3	1
	Held Pál	1	1	3	2	2	2	2	2	1	2	2	2
	Herzig Henrik	2	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1
20	Hönig Pál	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
	Kalina László	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	1
	Kardos Péter	1	1	2	2	2	3	2	2	3	2	3	2
	Klein József	1	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2
	Klinghoffer Jenő	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2
25	Körner Endre	2	2	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2
	Lukács László	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2
	Lusztig Endre	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	2	1
	Mellinger György	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	1	2
	Molnár Elemér	1	1	3	2	2	2	2	2	1	2	2	1
30	Neuländer Sándor	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
	Pokorny Tibor	1	1	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2
	Rosenfeld Imre				b	e	t	e					
	Sárközi Sándor	1	1	2	3	3	3	2	2	2	1	3	1
	Schlesinger Alfréd	1	2	3	1	2	3	2	3	3	2	3	1
35	Skaliczky Zoltán	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
	Sinayberger Jenő	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Szabó Béla	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1
	Szarvas István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Székács László	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
40	Tetétleni Péter	1	1	3	2	3	2	1	1	3	3	3	fm
	Tanhoffer Lajos	2	2	3	3	3	3	1	3	3	3	1	2
	Tóth Béla	1	1	3	3	3	3	2	4	4	3	3	2
	Trauner Sándor	1	2	3	3	3	2	1	2	3	1	1	1
	Vágó Bálint	1	1	3	2	2	2	2	3	3	2	3	2
45	Veres György	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Wein Dezső	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1

Kimaradtak: Fischer György, Vince Sándor.

Magántanulók: Hrabé Gyula, Káldor László Krausz Zoltán, Spitzer Sándor, Ventura László, Zathureczky Béla. Összesen 54.

VI. B) osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Vegytan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Alberovszky Ede	1	1	3	3	3	3	1	2	3	3	3	2
	Ascher László	1	3	3	2	3	3	2	3	3	2	1	3
	Biermann Vilmos	1	1	1	1	1	3	1	2	2	2	2	1
	Bolgár Dezső	1	2	3	3	2	3	1	2	2	3	3	3
5	Böhm Sándor	1	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	1
	Breuer Miklós	1	2	3	3	2	3	1	3	3	2	3	2
	Csekő Gyula	1	1	3	3	3	3	2	4	3	2	1	1
	Deutsch László	1	1	3	3	3	3	1	3	3	2	1	3
	Dienes István	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
10	Eisner Béla	1	1	2	2	1	3	2	3	2	1	2	1
	Engel Miklós	1	1	2	1	2	3	2	3	3	3	3	1
	Grosz Miklós	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
	Grünfeld Andor ism.	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1
	Halmos Zoltán	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	fm
15	Hammer Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Horvát István	1	3	2	3	2	3	1	3	2	3	3	2
	Horváth Ferenc	1	1	3	2	3	2	2	2	3	3	3	3
	Huszár László	1	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	2
	Juba Benedek	1	2	3	2	3	3	2	2	3	3	1	2
20	Kaszó Lajos	1	2	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2
	Kempfner Pál	1	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	2
	Kerekes László	1	2	2	2	2	3	1	3	2	2	2	1
	Kudelka Dénes	1	2	3	2	2	3	2	3	3	2	2	2
	Kunst Gyula	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2
25	Lakos Dénes	1	2	3	2	2	2	2	3	1	1	3	1
	Löderer Emil	1	1	1	2	1	3	1	3	3	2	2	1
	Major István	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1
	Mátrai Endre	1	2	2	2	2	3	1	2	2	2	1	2
	Mokry László	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
30	Nagy Péter	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Papp Ágoston	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1	3
	Pollak Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2
	Pruzsinszky István	1	1	3	2	3	2	2	3	2	1	2	1
	Rákos Dezső	1	2	2	2	2	3	3	3	3	2	3	2
35	Reich György	1	1	2	2	1	3	1	3	3	3	2	2
	Remeschberger Andor	1	1	2	2	3	2	1	2	3	3	2	2
	Schwarz Ernő	1	2	1	2	1	2	1	2	3	3	2	1
	Somogyi Pál	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	3	1
	Strasser Zoltán	1	1	3	2	3	2	2	3	3	2	2	2
40	Szabó Mihály	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
	Sztankó Bertalan ism.	1	3	3	3	3	3	2	4	4	2	3	3
	Ungár Miklós	1	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2
	Weisz József	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2

Kimaradtak: Garbera Antal Sándor, Gyérei György, Markovics Lajos.

Magántanulók: Krémer Endre, Schultz Géza, Szalánczy István. Összesen 49.

VII. osztály.

	A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
	Adler Béla	2	2	3	2	3	3	3	3	4	3	3	2
	Ajtai Dezső	1	1	1	2	1	2	3	3	3	2	2	2
	Ács István	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2
	Beck László	2	1	2	3	1	2	1	1	2	2	3	3
5	Biró Pál	1	2	2	2	3	3	2	3	2	1	3	1
	Brand László	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Deckmann Gyula	2	1	3	3	3	3	3	4	4	3	3	1
	Faragó Pál	1	3	3	3	3	3	4	3	4	3	3	1
	Farkas Oszkár	1	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2
10	Faust Valter	2	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2
	Fuchs Ottó	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2
	Gerstl János	2	2	2	1	2	3	3	2	3	1	3	2
	Goldberger Sándor	2	2	3	2	3	3	3	3	4	3	3	3
	Grosz Dezső	1	1	3	3	2	2	3	3	3	3	3	2
15	Groszmann Ferenc	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	3	fm.
	Gutwald Miksa	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	3	fm.
	Haász István	1	1	2	2	1	1	2	3	3	2	3	2
	Halász György	2	3	3	3	4	3	4	4	3	2	3	1
	Hirschler Tibor	1	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2
20	Hrabuska Jenő	1	1	3	3	3	2	3	3	3	1	3	2
	Jónás Ferenc	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3
	Kemény Rezső	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1	3	fm.
	Koch Imre	1	2	3	1	2	2	2	2	2	3	3	fm.
	Kovalik László	2	3	4	3	4	2	4	4	4	3	3	3
25	Krehnyay Ede	2	3	3	3	4	3	4	3	4	3	3	2
	Kunvári Pál	1	2	3	2	1	2	3	2	2	3	3	3
	Lakatos László	2	1	2	3	4	2	3	3	3	2	2	2
	Lesmann Lajos	1	2	3	1	3	3	3	4	3	3	3	3
	Lichter Imre	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2
30	Lichter István	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2
	Mandel Sándor	1	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	3
	Martin Ödön	2	2	3	3	4	3	4	4	3	3	4	3
	Mayer István	1	1	1	2	2	2	2	3	3	2	3	2
	Messel Gáspár	1	2	3	3	4	3	4	4	4	3	3	2
35	Miernik Ernő	1	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2	3
	Miskolczy Ferenc	2	2	3	2	3	3	3	2	3	3	3	fm.
	Münch Béla	2	2	3	3	4	3	4	4	4	3	3	3
	Nemes György	1	2	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3
	Neu István ism.	1	2	3	3	3	3	3	4	2	2	2	3
40	Neumann Roland ism.	1	2	3	3	3	3	1	3	2	3	3	1
	Pásztor Kornél	1	3	3	3	4	3	4	4	4	4	3	3
	Petrics Béla	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3
	Petrics Ferenc	1	1	2	2	4	3	3	3	3	2	3	2
	Rippner László	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3
45	Salgó István	1	2	2	1	3	2	3	3	3	2	3	fm.
	Schweiger György	1	1	2	1	3	2	3	3	3	2	3	2
	Singer Károly	1	2	2	1	2	2	2	3	2	1	2	3
	Somló György	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1
	Szabó Sándor	1	3	2	3	3	2	2	2	3	1	3	3

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Szabadkézi rajz	Tornázás
50 Takács Imre	1	3	2	3	3	2	4	3	4	3	2	2
Tauszk József	2	3	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3
Timár László	1	3	3	2	3	3	3	3	4	3	2	3
Vajda Béla	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2	2
Vámos György	1	2	2	2	2	3	2	2	1	1	2	2
55 Vámos László	2	3	3	3	4	3	4	4	4	3	3	3
Vogl Károly	2	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1	2
Wellisch Ferenc	1	1	1	1	2	2	3	2	3	2	2	3
Wiesel László	1	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Windisch Géza	1	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2
60 Wohl László	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Wortsmann Oszkár	1	1	3	2	3	2	2	2	2	2	3	3

Kimaradtak: Stadler Andor, Szabó Imre, Vermes Béla.
Magántanulók: Bolba Lajos, Breuer Imre, Czárth János, Hrabé Gyula, Mayer Géza, Márkus Sándor, Steinacker Lajos, Szirmay Károly, Weisz Nándor, Wohnimland László. Összesen 74.

VIII. osztály.

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Közg. és jogi ism.	Szabadkézi rajz	Bölcsészetlan	Tornázás
Antscherl Géza	1	1	2	1	2	3	1	1	1	3	1	1	1
Bakos László	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	3	3	2
Balázs Gábor	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	2	2
Bereznai Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	2
5 Bolgár László	1	1	2	3	2	1	2	2	2	1	3	1	fm
Boschan Dezső	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3
Dün László	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1	2	1	fm
Eppinger Tibor	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	fm
Fehér István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
10 Forró György	1	1	2	2	3	2	2	2	1	2	1	2	2
Géczy Tibor	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Groszmann Sándor	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2
Haan Miklós	1	1	2	2	3	2	3	3	2	1	2	2	2
Hinsenkamp Rezső	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
15 Jónás Albert	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	2
Kalmár Rezső	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	1	2
Kánitz István	1	1	2	3	3	2	1	2	1	2	3	2	2
Kiss Miklós	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Klein György	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2
20 König Oszkár	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1
Körner László	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Löw György	1	1	2	1	2	3	3	2	2	2	2	2	1
Lukács László	1	2	2	3	3	2	3	1	1	1	2	2	2

A tanulók neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Ábr. geometria	Közg. és jogi ism.	Szabadkézi rajz	Bölcsészettan	Tornázás
Mahrer Gábor	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2
25 Márkusz Sándor	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	fm.
Marosi István	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	2	1
Mátrai Endre	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1
Meleg Dezső	1	2	3	3	3	2	3	3	1	2	2	3	1
Merk László	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1
30 Neumann Vilmos	1	2	3	3	2	3	2	3	2	2	2	3	1
Oppeltz Győző	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Pajzs György	1	1	1	2	2	2	3	3	2	1	3	1	3
Radványi László	1	2	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3	3
Reisenleitner Pál	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
35 Richter Elemér	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1	2
Strausz Frigyes	1	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	1
Szarvas Ferenc	1	1	2	2	1	1	2	3	1	1	2	1	1
Szécsi Pál	1	1	1	1	1	3	3	3	3	1	3	1	1
Szedlák Mihály	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
40 Székely István	1	2	3	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2
Szende Zoltán	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	2	1	3
Vándor László	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	fm.
Vermes József	1	1	2	2	3	2	2	1	2	2	3	2	1
Veisz László	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3
45 Wirth Jenő	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1
Wurfer Béla	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Zilzer Henrik	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Kizáratott: Fischer Artur, Heller György.

Kimaradt: Lefkovits Zoltán.

Magántanulók: Albert Anna, Berecz Ágoston, báró Exterde Sándor, Freitag Lajos, Hrabé Gyula, Kiss-Kovács Árpád, Korniss Andor, May Maius, Miavecz László, Pruzsinszky József, Rogovits-Fehér Lajos, Tározos Béla. Összesen 62.

Rendkívüli tárgyak.

a) Latin tanfolyam.

I. évfolyam.

Cseh Győző 1, László György 1, Lovas István 2, Major István 1, Márkus Imre 1, Orbán Imre 1, Stern Károly 3, Szász Andor 2, Szegő Endre 1.

III. évfolyam.

Kúnvári Pál 1, Mayer István 1, Petrics Béla 2, Petrics Ferenc 2, Schweiger György 1.

IV. évfolyam.

Bolgár László 3, Pajzs György 2, Szende Zoltán 2, Wirth Jenő 2.

b) Mintázás.

III. A. oszt.

Beck György kim., Dóczy István 2, Földes Ármin 2, Hajós Endre 2, Kecskés István 2, Kerény Tibor 2, Kern István 2, Korzsinek László 2, Mészáros László 2, Pokorny Béla 2, Rab László 1, Rippner István 2, Schmidt József 2, Schwarcz József 2, Torda János 2, Vátsits Mihály 2.

III. B. oszt.

Pátkai Károly 2, Pintér László 2.

IV. A. oszt.

Benda József 2, Danninger Károly 2, Klauber Károly 2, Kováts István 2, Lerner István 2. Nedermann Pál 2, Pollák Mihály kim., Somosi Gábor 2, Stern József 1, Szász Imre 1.

IV. B. oszt.

Alberovszky Szeverin 1, Bozóky Sándor 1, Kápolnay Jenő 2, Kollár Sándor kim., Mittermayer Ödön kim.. Nádor Elemér 2, Smolik Zoltán 1, Tóth Lajos 1. Urbán Ernő 2, Weisz Miklós 2.

V. B. oszt.

Löwinger Andor 1.

VI. B. oszt.

Deutsch László 2.

Vegytani-gyakorlatok.

I. évfolyam.

Cseh Győző 2, Dénes Zoltán 2, Erdélyi Zsigmond 2, Farkas Ödön 2, Hermann István 2. Juhász György 2, Kallós Aladár 2, Kemény László 2, Körner József 1, Löwinger Andor 3, Paitz János 2, Plechschmidt Jenő 2, Reischl Miklós 2, Rosner Andor 2, Rózsa Miklós 2, Szász Andor 1, Wendauer Károly 2.

II. évfolyam.

Barta György 1, Bolgár Dezső 2, Eisner Béla 2, Farkas Pál 2, Fazekas Endre 1, Grosz Miklós 2. Gutwald Sándor 2. Hegedüs István 1, Lakos Dénes 2, Lukács László 1, Mátrai Endre 2, Mellinger György 2, Pollák Ferenc 2, Szarvas István 1, Tetétleni Péter 1, Trauner Sándor 1, Veres György 2, Wein Dezső 2.

III. évfolyam.

Adler Béla 2, Ajtay Sándor 1, Beck László 1, Faragó Pál 1, Grosz Dezső 2, Grossmann Ferenc 2, Gutwald Miksa 1. Halász György 3, Hirschler

Ferenc 2, Jónás Ferenc 2, Kemény Rezső 1, Koch Imre 2, Martin Ödön 3, Rippner Ödön 3, Salgó Imre 2, Singer Károly 2, Szabó Sándor 1.

Művészeti rajz. Tanította Obendorf Gusztáv.

I. csoport.

I. A. oszt.

Adler Tibor 2, Fein Gyula 2, Gazda Sándor 1, Nádas Tibor 2, Nyitray Béla 2, Siliga Ferenc 2.

II. B. oszt.

Blättler Endre 2, Győző Sándor 1, Himler László 1, Lehmayer Ferenc 1, Majoros István 1, Pinyó Dezső 2, Sulyok Kálmán 2.

III. A. oszt.

Balogh Andor 2, Glatter Miklós 2, Kreutzer János 2, Körner Pál 1, Rippner István 1.

IV. A. oszt.

Fáhn György 2, Farkas György 2, ifj. Fehér István 1, Gyulai László 2, Kardos Endre 1, Klauber György 2, Lerner István 2, Stern József 2, Streitz Gusztáv 1, Turkovits Alajos 2, Weisz Sándor 1.

II. csoport.

V. A. oszt.

Molnár Tibor 2, Plechschmidt Jenő 3.

VI. A. oszt.

Barta György 1, Ecker László 2, Fazekas Endre 2, Gartenfeld Dezső 2, Gottlieb István 1, Győri Zoltán 2, Hegedüs István 1, Klein József 2, Lukács László 2, Molnár Elemér 1, Szabó Béla 2, Szarvas István 2, Székács László 2, Skaliczky Zoltán 2, Schlesinger Alfréd 2, Thanhoffer Lajos 1, Veres György 2.

VII. oszt.

Brand László 2, Goldberger Sándor 3, Krehnyai Ede 2, Traumer Sándor 1.

A **Balogh Sándor** tanár külön rajzóráira járt növendékek előmenetele.

III. *B. oszt.*

Fischer Vilmos 3, Katona András 4, Káldok Andor 3, Keszler György 1, Szende György tdm. 3, Weisz György féltandijas 3.

IV. *B. oszt.*

Beke Imre 4, Sonnenfeld Ernő kimaradt, Steiner Ferenc 3.

V. *B. oszt.*

Berger István 2, Dénes Zoltán 2, Hoch István 1, Körner József tdm. 1, László György 3, Rónai Imre 2, Weisz György tdm. 3.

VI. *A. és B. oszt.*

Hegedüs István tdm., 2, Deutsch László 1, Mátrai Endre tdm. 1, Papp Ágoston féltandij 1.

VII. *B. oszt.*

Timár László 2.

VIII. *B. oszt.*

Autscherl Géza tdm. 1, Bakos László 3, Jónás Albert féltandij 2, Marosi István 2, Oppeltz Győző 2, Radványi László 2, Zilzer Henrik 1.

X.

Az 1922—1923. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke:

I. osztály.

Horti-Szinte. Rajzoló geometria, I.
Jákó-Újházy. Földrajz, I.
Kogutowicz. Középiskolai földr. atlasz.
Lévay Ede. Számtan a középiskolák I—III. o. számára.
Nagy S. Szépirási minták. Magyar, német.
Négyesy László. Magyar nyelvtan, I,
Négyesy László. Magyar olvasókönyv, I.
Szterényi H. Természetrajz. I. r.
Theisz. Német nyelviskola, I. rész.

II. osztály.

Horti-Szinte. Rajzoló geometria, II.
Jákó-Újházy. Földrajz, II
Kogutowicz. Középiskolai földrajzi atlasz, II.
Lévay Ede. Számtan.
Négyesy László. Magyar nyelvtan, II.
Négyesy László. Magyar olvasókönyv, II.
Szabó. Kerek írás
Szterényi H. Természetrajz. II. r.
Theisz Gyula. Német nyelviskola, I. rész.

III. osztály.

Hankó-Müller. Természettan, I.
Horti H. Constr. planimetria, reálisk. számára.
Jablonszky-Schwicker. Földrajz, III. rész.
Lévay Ede. Számtan.
Koczogh-Takáts. A magyar nemzet története 1526-ig.
Mika. Történeti olvasókönyv, I.
Négyesy L. Rendszeres magyar nyelvtan.
Négyesy László. Magyar olvosókönyv, III.
Theisz Gyula. Német nyelviskola, II. rész.
Theisz Gyula. Francia olvasó és gyakorló, I. r.
Vargha György. Az emberföldrajz elemei.

IV osztály.

Arany János Toldija (Lehr).
Ady-Endrei. Magyar stilisztika.
Hankó-Müller. Természettan, II.
Horti H. Constr. planimetria, reálisk. számára.
Kemény Ferenc. Hebbel, Schatzkästlein.
Koczogh-Takáts. A magyar nemzet története, II. rész.
Lévay Ede: Algebra.
Mika S. Magy. tört. olvasókönyv, II. rész.
Theisz Gy. Francia olvasó és gyakorló I. r.
Theisz. Petite grammaire.
Theisz Gyula. Német nyelviskola, II. rész.

V. osztály.

Abel-Polikeit-Lévay. Mértan, I. rész.
Heinrich. Német tan- és olvasókönyv, I.
Lessing. Minna v. Barnhelm. (Ném. könyvt. 4.)
Lévay Ede. Algebra.
Mika Sándor. Világtört., I., Ó-kor.
Mika Sándor. Tört. olvasókönyv, III. r. Ó-kor.
Reichenhaller Anorg. chemia és mineralogia, I.
Riedl. Rhetorika.
Shakespeare. Julius Caesar. (J. i. 12.)
Szterényi H. Növénytan reáliskolák számára
Theisz Gy. Francia olvasó és gyak., II.
Theisz Gy. Petite grammaire française.
Theisz. La Chanson de Roland.

VI. osztály.

Abel-Politikeit-Lévay. Mértan, I. rész.
Arany János balladái (Beöthy.)
Goethe. Hermann u. Dorothea. (J. i. 14.)
Heinrich. Német tan- és olv.-könyv, II.
Dr. Klug Lipót. Ábrázoló geometria.
Lutter. Szorszámok

Mika Sándor. Világtörténelem: Középkor.
Mika Sándor. Tört. olvasókönyv. IV. r. (Középkor.)
Reichenhaller. Anorg. chém. és miner., II. r.
Riedl. Poetika.
Szterényi H. Állattan.
Theisz Gy. Francia olvasó és gyakorló, II.
Theisz. Petite gramm. franç.
Wagner. Algebra.

VII. osztály.

Abel-Politikeit-Lévay. Mértan, II. rész.
Binder Jenő. Anthologie. (Francia könyvtár.)
Daudet. Contes. (Francia könyvtár 8. sz.
Endrei-Kolbach. Német stilusgyakorlatok.
Endrei-Lenkei. Német nyelvkönyv, IV. rész.
Kovács-Fröhlich. Fizika.
Klug Lipót. Ábrázoló geometria.
Kogutowicz M. Történelmi iskolai atlasz.
Lutter. Szorszámok
Mika Sándor. Történelmi olvasókönyv, V. r.
Mika Sándor. Világtörténelem, Uj-kor.
Pintér Jenő. A magyar irodalom története, I. r.
Reichenhaller. Organikus chemia
Schiller. Wilhelm Tell. (Német könyvt. 10—11.)
Szinnyei. A magyar nyelv.
Theisz. Francia olvasó és gyakorlók., III. rész.
Theisz. Petite gramm. franç.
Theisz. Francia-magyar szótár.
Wagner. Algebra.

VIII. osztály.

Abel-Politikeit-Lévay. Mértan, I. rész.
Augier. Le gendre de Monsieur Poirier. (Fr. K. 5.)
Binder Jenő. Anthologie. (Francia könyvtar.)
Czike-Milakovszky-Csóka: Közgazdasági és társadalomtani alapismeretek. (Szt.-István-Társulat.)
Endrei-Kohlbach. Német stilusgyakorlatok.
Endrei-Lenkei. Német nyelvkönyv, IV.
Kovács-Fröhlich. Fizika.
Goethe Iphigenie. (J. i. 13.)
Klug Lipót. Ábrázoló geometria.
Kornis Gyula. A pszichologia és logika elemei.
Lutter. Szorszámok.
Mangold. Magyarország oknyomozó története.
Mika Sándor. Történelmi olvasókönyv, VI.
Pintér: A magy. irod. története, II.
Theisz. Francia olvasó- és gyakorlókönyv, III.
Theisz Gyula. Petite grammaire française.
Theisz. Francia-magyar szótár.
Wagner. Algebra.

Hittani tankönyv minden osztályban az illető egyházi hatóság előírása szerint.

A latin tanfolyamon használandó könyvek:

I. évfolyam.

Pirchala-Benisch: Latin nyelvtan reáliskolák számára.

II. évfolyam.

Fodor-Székely. Liber Sexti, II. r.
Köpesdy. Cicero válogatott levelei.
Csengeri. Latin antologia.

III. évfolyam.

Zsámboki Gy. De imperio Cn. Pompei.
Burián-Kara. Sallustius Cr. De bello Jugurthino liber.
Cserép József. Szemelvények Publ. Vergilius Maro Aeneiséből.

IV. évfolyam.

Zsámboki Gy. Cicero: De signis.
Wirth Gyula. Szemelvények Qu. Horatius Flaccus műveiből. Jeles irók tára, 75. sz.
Hittrich Ödön. Római régiségek.
Schmidt Attila. Szemelvények Publ. Cornelius Tacitus Annaleseiből. Jeles irók tára, 56. sz.
Burián J. Latin-magyar, magyar-latin szótár. Segédkönyv V—VIII. számára.

XII.

Szertárak és könyvtárak.

Szertáraink és tanári könyvtárunk állapotát 1922. évi január hó 1-én a következő adatok tüntetik fel.

1. Butorzat, berendezési ingóságok	1,613 drb	értéke	92.403·— K
2. Irodai felszerelés és irattár	436 „	„	1.312·— „
3. Tanári könyvtár	16.451 „	„	108.692·39 „
4. Történelem-földrajzi szertár	462 „	„	4.371·90 „
5. Természetrajzi szertár	854 „	„	5.558·34 „
6. Természettani szertár	945 „	„	43.422·16 „
7. Kémia ásványtani szertár	2.379 „	„	14.244·— „
8. Mértani szertár	687 „	„	3.842·38 „
9. Szabadkézi rajzszertár	837 „	„	2.655·36 „
10. Tornaszertár	228 „	„	11.584·52 „
11. Agyagmintázó szertár	236 „	„	597·63 „
Összesen	25.128 drb	értéke	288.683·68 K

Január 1-étől a gyarapodást a következőkben mutatjuk ki: Tanári könyvtár vétel és ajándék utján 19 darabbal gyarapodott 1815 K 90 f. értékben. A szabadkézi rajzszertár gyarapodása vétel utján 2 darab 1100 K értékben. A többi szertárnál a jelzett időben gyarapodás nem történt. Az ifjusági könyvtár rendezés alatt áll.

XIII.

IFJUSÁGI EGYESÜLETEK.

1. Jelentés az „Önképzőkör“ 1922. évi működéséről.

A kör ez évben szeptember hóban alakult meg 191 taggal. A tisztikar tagjaivá a következőket választották: Elnök: Dünn László VIII.; titkár: Zilzer Márton Henrik VIII.; alelnök: Pajzs György VIII.; jegyző: Szende Zoltán VIII.; Helyettes jegyző: Salgó István VII.; Pénztáros: Hinsenkamp Rezső VIII.; gazda: Münch Béla VII.; könyvtáros: Fehér István VIII.; segédkönyvtáros: Fuchs Ottó VII.

A biráló bizottság tagjaivá: Körner László VIII., Richter Elemér VIII., Szarvas Ferenc VIII., Kemény Rezső VII. és Somló György VII. osztályu tanulók.

A tanév folyamán 10 rendes és 5 nyilvános díszülést tartottunk. A kör ülésein: 5 értekezés, 11 szabad előadás, 2 eredeti novella, 3 eredeti vers, 18 szavalat, 1 műfordítás és 3 zeneszám került sorra. Ezek közül aranykönyvi megörökítést 5, dícséretet 13 kapott, két számot a kör elfogadott, elvetésre nem került sor. Az értekezések és szabad-előadások legnagyobbrészt szépirodalmi tárgyuak voltak, de előfordult mathematikai, filozófiai és nyelvtudományi szakokba vágó értekezés is. Az elszavalt költemények nagy része Arany, Petőfi, Dante, Vajda János és Ady-vers volt.

A kör által rendezett ünnepi ülések a következők voltak: 1. «Dante»-ünnepély 3 részben; 2. «Vajda János»-ünnepély*) és 3. a március 15-iki

1) A „Vajda“ ünnepélyen Ascher Oszkár szavaló művész úr az intézet volt tanulója is részt vett; szíves közreműködéséért ezúton is köszönetet mondunk.

ünnepély; ez utóbbin dr. Kastner Jenő tanár úr mondott ünnepi beszédet.

December havában pályázatokat hirdettünk versre, novellára és értekezésre, külön-külön 50, 30 K-ás díjjal és dícsérettel. A pályázatra 3 vers, 2 novella és 1 értekezés érkezett be. A novella 50 K-ás díját Pajzs György VIII. o. t., az értekezés 50 K-ás díját Szende Zoltán VIII. o. t. nyerték el. Dícséretet Pajzs György VIII. o. t. és Szegő Endre V. o. t. versei és az utóbbi novellája kapott.

Az Önképzőkör vagyona az év elején 629 K volt; ezt az összeget 3342 K-ra emeltük. A kör könyvtára az év elején 301 drb-ból állott, ez a szám az év végéig 334 drb-ra növekedett fel.

Igyekezetünk odairányult, hogy az «Önképzőkör»-t fenntartsuk azon a színvonalon, amelyen eddig állott, sőt amennyire tehetjük, — emeljük is.

Ezen igyekezetünkben buzgón támogatott bennünket szeretett tanár-elnökünk: dr. Galamb Sándor tanár úr, kinek fáradságos munkájáért ezúton is köszönetet mondunk. Dünn László ifj. elnök, Zilzer Henrik titkár.

2. A mathemathikai és természettudományi kör jelentése.

A szeptemberi alakuló gyűlésen az ifjúság a következő tisztikart választotta meg: Elnök: Bolgár László; alelnök: Antscherl Géza; titkár: Körner László; pénztáros: Loev György; jegyzők: Jónás Albert és Székely István VIII. o. tanulók. A tagok száma 124 volt. Összesen 9 gyűlést tartottunk, melyből 1 alakuló, 7 rendes és 1 ünnepi gyűlés volt. Október 14-én és november 6-án Zilzer Henrik VIII. a «Relativitásról», november 6-án Bolgár László VIII. «Az anyag szerkezetéről» tartott előadást. December 7-én alakult meg a sakk-alosztály Grossmann Sándor VIII. vezetése alatt, ugyanezen a napon Jónás Albert «Elektrotechnikai apróságok» és Loev György «Az automobilokról», január 31-én Biermann VI. «A rádioaktivitásról», február 6-án Antscherl Géza «A Rumpler-autóról», Ajtai Dezső VII. «Euklidesről», április 20-án Körner László «A kinetikai gázelméletről» és Jónás Albert «A pokolgépekről» tartott előadást. Február 17-én, Edison 75 éves születésnapján, ünnepi gyűlés volt, melyen Kánitz István «Edison életéről és találmányairól», Zilzer Henrik «Az izzólámpa fejlődéséről», Jónás Albert pedig «A találmányok jövőjéről» tartottak felolvasást. Ugyanekkor Pajzs Györgynek és Bolgár Lászlónak Edisonról írt költeményei is elszavaltattak. A kör technikusai is kivették részüket a munkában, amennyiben saját készítményükkel bemutatták a telefonközpont működését, a multiplex-kapcsolót, sőt a mozgófényképet is. Legtöbbet buzgólkodtak a februári hőmérsékletű műhelyben Antscherl (esztergályos), Jónás, Reisenleitner (kapcsolás), Kalmár (mozgófénykép), Strausz (telefon-központ) és Székely (kapcsolótábla). — Az előadások mellett érdekes és értékes felszólalások is voltak a mathematika és fizika köréből. A több év óta célúl kitűzött Bolyai-gyűlés az idén is elmaradt, örökségül hagyva az utódoknak. — A sakk-szakosztályban eleven élet uralkodott. A december 21-től február 8-ig tartott mérkőzésen 45-en vettek részt s győztesek lettek: Klinghoffer Jenő VI. A., Mayer István VII., Vágó Bálint VI. A. és Győri Zoltán VI. A. Márciusban elfogadtuk a

Madách-főgimnáziumtól rendezett csapatbajnoksági meghívást. A Klinghoffer, Vágó, Grosszmann, Győri, Wiesel-csapat a 19 csapat között a 9. helyre jutott. Iskolánk jubileuma alkalmából május 1-én házi sakkversenyt kezdett. Ennek eredménye: 1. Mayer VII. (10 egység) aranyozott bronzérmet, 2. Klinghoffer VI. A. (9 egység), ezüstözött nagybronzérmet, 3. Győri VI. A. (9 egység), ezüstözött kis bronzérmet, 4. Vágó VI. A. kis bronzérmet kapott. Oklevelet kaptak: Bolgár VIII., Grossmann VIII., Faragó VII., Wiesel VII., Boschan V. B. és Rónai V. B. tanulók.

A Kör vagyona: Bevétel 2480 K, kiadás 1174; a Kör vagyona tehát 1553 K; mivel az év elején a Kör vagyona 247 K volt, azért azt 1306 K-val gyarapítottuk.

Gáspár Pál, tanár-elnök.

3. Jelentés az „Ifjuságí Sportkör“ működéséről.

A Sportkör 1921. október 5-én alakult meg Böhman József tanár-elnök vezetése alatt 72 rendes taggal. Ifjúsági elnök: Szarvas Ferenc VII. o. t., alelnök: Wiesel László VII. o. t., titkár: Zilzer Henrik VII. o. t., szertáros: Strausz Frigyes VIII. o. t. Kapitányok: Halász VII. o. t. és Melegh VIII. o. t. athletika; Deckmann VII. o. t. football; Pásztor VII. o. t. birkózó; Géczy VIII. o. t. tornász. A sportkör athletika, football, birkózó, úszó és torna gyakorló órákat tartott. A kör tagjai versenyeken is vettek részt. Turkovits Ferenc IV. o. t. a VI. ker. áll. főgimn. által rendezett versenyen helyből távolugrásból a második díjat nyerte. A Budapesti Középiskolai Athletikai Club vívóversenyén tőr vívócsapatunk (Kemény László V. o. t., Farkas György IV. o. t. és Trauner Sándor VI. o. t.) a második lett. A BKAC középiskolai mezei futóversenyén csapatunk az ötödik lett a versenyző tizennégy csapat között. Az egyéniben 140 induló közül Halász György VII. o. t. kilencediknek jött be.

A kör pénztári maradványa a múlt évről 364 korona. Ez évi bevétele 433 K 50 fill., kiadása 557 K 50 fill. volt. Pénztári maradvány 212 K.

4. A „Liszt Ferenc zene- és énekkör“ működése.

A jóváhagyott alapszabályok alapján ez volt a kör első éves működése. A kezdetnek igen sok nehézsége volt: kottahiány, hangszerek hiánya, helyiség hiánya, a fűtés nélkülözése stb. Minden bevételünk a tagdíj volt. Kottatartóink sem voltak, kottatárunk mindössze 4 énekkari partitúrával gyarapodott; legjobban éreztük a zongora hiányát. Tudjuk, hogy a kezdet nehézségei mindig nagyok, de ha mégis panaszkodunk, az csak a zenei szép iránti nagy lelkesedésünkből fakad. Idei munkásságunk eredménye: egy szekrény, melyet az intézet adott a kották számára, amely azonban még üres; 10 drb kottatartó 1400 K értékben, melyet a jubileumi előadásra kaptunk. Legközelebbi célunk egy zongora megszerzése, mely nélkül sok kíváló zongoristánk, de hegedűsünk is tétlenségre van kárhoztatva. Talán lesznek bőkezű zenebarátok, akik lehetővé teszik a zenei élet fellendülését intézetünkben. Szemünk előtt jól felszerelt zene- és énekszertár lebeg gordonkával, nagybőgővel, réz- és fafúvókkal, üstdobbal, harmóniummal, zongorával és zenekari kottákkal. — Az ének- és zenekart Turry Peregrin zeneszerző és operaházi tag ve-

zette nagy lelkesedéssel és fáradsággal. Az énekkar résztvett az iskolarendezte összes ünnepélyeken, melyek műsora az «ünnepélyek» rovatában közöltetik. Intézetünknek dicsőséget és zászlónkra kitüntető himzett szalagot nyertünk a május 25-én tartott országos középiskolai dalos-versenyen, amikor is a 19 résztvevő intézet között a 8-ik helyet mi nyertük el. — Zenekarunk a sok akadály miatt csak a jubileumi ünnepélyen szerepelt. Annál többször játszott azonban vonósnégyesünk (Mahrer, Loev, Jotiszky és Fenyves). Programmunkat a fűtési nehézségek miatt itt is csak hiányosan valósíthattuk meg s csak Haydn, Mozart és Beethoven kerültek előadásra, de mindig előkelően, izlésesen és az iskolai nivót felülmúló szépséggel. Októberben a Haydn-matinén Wellisch Ferenc VII., decemberben a Mozart-matinén Loev VIII. és márciusban a Beethoven-matinén Mahrer VIII. tartottak e kiváló zenészekről felolvasást.

E matinéken előadott művek: Haydn Op. 64. No. 5. és Op. 45. Mozart Op. 78. No. 2. és «Eine kleine Nachtmusik». Beethoven Op. 18. No. 4. és a «Harfenquartett».

Az énekkar a dalosversenyen Dohnányi «Magyar Jövő»-jét és a Zsasskovszky-gyűjtemény egyik népdal-egyvelegét adta elő. Március 15-én Szabados «Hiszekegy»-ét és «Kuruc dalok»-at énekelt.

Liszt Ferenc emlékének junius 11-én, a jubileumi ünnepségen hódoltunk, amikor Grünbaumm Miklós V. A. Liszt F. «II. Rapszódia»-ját adta elő.

A körnek 98 tagja volt.[1]) Bevételünk 631 K, kiadásunk 136 K volt s így körünk vagyona 495 K.

Gáspár Pál
a Zenekör vezető tanára.

5. **Az ifjuságí segélyegyesület** állapotáról *Fröhlich Károly* kezelőtanár következő számadása nyújt képet:

Bevételek az 1921/22. évben.

Mult évi Pénztármaradv.	1400·68 K	III. A. osztály gyűjtése	3000·— K
Kisebb adományok	116·— „	III. B. „ „	3482·50 „
Régi segély visszafizet.	100·— „	IV. A. „ „	2315·— „
Nyomtatványokért	40·— „	IV. B. „ „	2000·— „
Kivét a Keresk. Bankból	10735·24 „	V. A. „ „	1445·— „
Az ifjúság táncestélye	10248·— „	V. B. „ „	1904·— „
I. A. osztály gyűjtése	7422·— „	VI. A. „ „	2728·— „
I. B. „ „	4068·50 „	VI. B. „ „	1684·— „
II. A. „ „	3180·50 „	VII. „ „	1680·— „
II. B. „ „	1965·70 „	VIII. „ „	1846·— „

A bevételek összege: 61,361·12 K.

Kiadások az 1921/22. évben.

Könyvekre	931·80 K	Jutalom- és ösztöndíjak	3700·— K
Füzetekre	837·60 „	Betét a Keresk. Bankba	15383·24 „
Nyomtatványokra	1203·— „	Befizetés folyószámlára	31022·20 „
Tandíjsegély	780·— „	Készpénzmaradvány	3993·28 „
Adományok az ifj. gyűjt.	3510·— „		

A kiadások összege: 61,361·12 K.

1) A választott tisztikar ez volt: elnök Mahrer Gábor VIII., titkár: Schweiger György VII., gazda: Loev György VIII., pénztáros: Vámos László VII., kottatáros Rózsa Miklós V. A.

Az egyesület vagyona:

1700 frt. magyar aranyjáradék	3400·— K
5000 K 4%-os magyar koronajáradék	5000·— „
4850 „ 6%-os magyar hadikölcsönkötvény	4850·— „
2000 „ 5 és fél %-os magy. hadikölcsönkötv.	2000·— „
Kamatozó tőke	15213·20 „
Befizetések és kamatok folyószámlán	53390·95 „
Készpénzmaradvány	3993·28 „
Az összes vagyon 1922 jún. 15.-én	87847·43 K

A segélykönyvtárból összesen 3150 kötetet adtunk ki a különböző osztályok tanulóinak.

Jutalmazások, segélyek, tandíjmentesség. Jutalom- és segélydíjakat a következő tanulók nyertek: Karácsonykor a segélyegyesülettől 100—100 K-t I. A) o. *Chotvács-Herényi* Géza, *Soltész* István; I. B) o. *Endrődy* Gyula; II. A) o. *Tóth* Pál; II. B) o. *Remeschberger* Gusztáv, *Vajda* László; III. A) o. *Csorna* Jenő, *Rippner* István; III. B) o. *Csemegi* József. *Tolmár* Gyula; IV. A) o. *Urosevits* Jenő; IV. B) o. *Urbán* Ernő; 200—200 K-t: V. B) o. *Orbán* Imre; VI. A) o. *Antalffy* Artur; VI. B) o. *Kunszt* Gyula; 300—300 K-t: VII. o. *Ajtai* Dezső; VIII. o. *Oppeltz* Jenő, *Richter* Elemér. — A *Huszár*-akcióból 3000 K-t kapott *Nagy* Péter VI. o. tanuló. — Az *Egyesült Budapesti Takarékpénztár* 200 K jutalomdiját kapta *Bolgár* László VIII. o. tanuló. — A *Dénes István emlékjutatomdij* 300 K-ját *Bolgár* László VIII. o. tanuló. — A *Hofer Károly. ösztöndíjból* 100—100 K-át: *Kraszna* Imre II. A) *Nagy* Péter VI. B) *Szabó* Mihály VI. B) o. tanulók. — A *Krausz Simon László és György alapitványból* 280—280 K-t: *Grosz* László, *Győri* Zoltán és *Szabó* Béla VI. A) o. tanulók. — A *radványi Mikióssy Viktor jutalmat* 100 K-t: *Novák* István II. A) o. tanuló. — *Rombauer Emil jutalmat* 100 K-t: *Rathing* Eerenc IV. A) o. tanuló. — Az *Erődi-Harrach Béla jutalmat* 300 K-t: *Kunszt* Gyula VI. B) o. tanuló. — A *Reif Jakab jutalmat*, matematikai jeles előmenetelért 250 K-t: *Fazekas* Endre VI. A) o. tanuló. — A *Lenkei Henrik jutalmat*, jeles magyar dolgozatért 100 K-t: *Pajzs* György VIII. o. tanuló. — A *Strauch Béla jutalmat* a latinban jeles előmenetelért 100 K-t: *Schweiger* György VII. o. tanuló. — A *Gábor Endre*-féle 1000 K-ás *jutalomdijat* a fizikában jeles előmenetelért *Zilzer* Henrik VIII. o. tanuló. — A *Mendlovics-Molnár dijból* 160 K-t: *Hrabuska* Jenő VII. o. tanuló, 120 K-t: *Beck* László VII. o. tanuló. — A *Reimann dijból* 100 K-t: *Vajda* Béla VII. o. tanuló. — Az 1920 évben érettségi vizsgálatot tett tanulók *Lenkei-díját* 600 K-t: *Vermes* József VIII. o., *Rados-díját* 600 K-t: *Oppeltz* Jenő VIII. o. tanulók. — *Dr. Ottó József 500 K-ás jutalmat* Jeles tornázásért *Pruzsinszky* István VI. B) o. tanuló. A *Dr. Schuschny Henrik jutalmat* 300 K-t az egészségtanban jeles előmenetelért *Ajtai* Dezső VII. o. tanuló. — A *Segélyegyesületi jutalmakat* iskoláink 50 éves jubileumának alkalmából, éspedig 300—300 K-t: *Déman* Sándor, *Esze* Gábor, *Siliga* Ferenc, *Soltész* István I. A); *Fejér* Andor, *Frits* Ferenc I. B); *Kraszna* Imre, *Novák* István II. A); *Vajda* László II. B); *Mihalek* Béla, *Rippner* István, *Tóth* István III. A; *Csemegi* József, *Tolmár* Gyula III. B); *Rathing* Ferenc IV. A); *Szarvas* János, *Urbán* Ernő IV. B); *Orbán* Imre V. B); *Molnár* Elemér VI. A); *Biermann* Vilmos, *Hammer* Sándor, *Szabó* Mihály VI. B); 500—500 K-t *Lichter* Imre, *Lichter* István VII., *Richter* Elemér VIII. osztályu tanulók. — A *Hofer Károly-féle ösztöndij-alap* megmaradt kamataiból 225 K-t kapott *Remeschberger* Andor VI. B) o. tanuló.

Iskolánk összes jótevőinek hálás köszönetet mondunk.

Itt emlékezünk meg a legteljesebb elismeréssel arról a buzgalomról, mellyel tanulóink az ifjúsági segélyegyesület anyagi fejlődésének előmozditásához hozzájárultak. Ennek a lelkes munkának köszönhető, hogy a segélyegyesület tetemes könyv- és pénzsegélyben részesíthette a reá szoruló tanulókat.

Tandíjmentességben tanulóinknak 10%-a volt részesíthető. Ezenkivül százalékon felül tandíjmentességet nyertek a tanférfiak gyermekei is. A közalkalmazottak gyermekei az erre vonatkozó vallás- és közoktatásügyi minisztériumi rendeletben meghatározott tandíjkedvezményt élvezték. Ilyen módon teljesen, vagy részben tandíjmentes volt 170 tanulónk.

XIV.
Érettségi vizsgálatok.

I. A f. tanévben intézetünkben folytak le dr. Pintér Jenő budapesti tanker. kir. főigazgató úr őméltósága személyes elnöklése alatt a szeptember havi pótló- és javító érettségi vizsgálatok. A szeptember hó 17-én kihirdetett eredmény szerint, a jelentkezett 81 tanuló közül jó eredménnyel feleltek meg: Kopeczky Viktor, Udvardy János; érettek nek nyilváníttattak: Bathó János, Bányik Ernő, Csörgő László, Hegedüs Vilmos, Hupkó János, Ilyés János, Kászonyi Vilmos, Kastner Hugó, Kmoskó László, Kovács László, Kovács Miklós, May Majus, Miavecz László, Mihalovich Béla, Moldrik Géza, Nagy Ernő, Palluch Gyula, Pavlik Ede, Rogovics Fehér Lajos, Schön Sándor, Sziegler István, Tánczos Béla, Tretthan Károly, Vörös László; továbbá: Almási László, Árvay István, Bergmann Béla, Binét Miklós, Csébi Lajos, Dezsény Miklós, Fischer István, Francisczy Béla, Frankfurter Rezső, Freud Gyula, Frick Róbert, Gewölb Adolf, Hahn Lajos, Kaufmann Oszkár, Köves Gyula, Ligeti Pál, Lovászy Géza, Löwinger Lajos, Lőwy Endre, Mayer Rezső, Milosevics Arzén, Parragh Farkas, Pollák László, Rolf Aladár, Romhányi Miklós, Rónai Sándor, Rózsa György, Salamon Imre, Schenker György, Schönfeld Elemér, Schäfter József, Schön Tibor, Schütz Imre, Skaliczky László, Somló Sándor, Stärk Béla, Steiner Lajos, Szander Ferenc, Székely Béla, Székely Sándor, Szikszay Zoltán, Tóth Mihály, Triznai József, Winkle Antal, Wurm László. Összesen: 71-en. A december havi javitó-vizsgálatra utasíttatott 9 tanuló; többé érettségi vizsgálatot nem tehet 1 tanuló, aki, mint ismétlő újból több tárgyból elégtelen osztályzatot érdemelt.

II. A Ludovika-Akadémia 11 hallgatója 1921. évi október hó 19-én tett érettségi vizsgálatot dr. Pintér Jenő budapesti tanker. kir. főigazgató úr őméltósága elnöklete alatt, a következő eredménnyel: érett: Beniczky Ferenc, Csekme István, Mittermayer János, Okolicsányi László, Vigh János; összesen 5 tanuló. A decemberi javító érettségi vizsgálatra utasíttatott 6 tanuló.

III. A december havi pótló és javító-érettségi vizsgálatokat ugyancsak dr. Pintér Jenő budapesti tanker. kir. főigazgató úr őméltósága elnöklete alatt tartottuk meg s a december hó 13-án kihirdetett eredmény szerint a résztvett 22 tanuló közül: jelesen érett: Albert Anna; jól érett: Raátz Béla; érett: Mészár Oszkár, Tulcsik Béla, Vass Ká-

roly; továbbá: Aschauer József, Brunner László, Csighy Ferenc, Flandera Antal, Földváry József, Gudra László, Halmos Imre, Jeney Kálmán, Kusnyér Zoltán, Neubauer István, Ráber Armand, Schemmel József, Süss Miksa, Szikszay Dezső, Teörzseök Károly; összesen 20-an. A juniusi javító-vizsgálatra utasíttatott 1; a teljes vizsgálat ismétlésére 1 tanuló.

IV. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium 1921. évi 181.023. sz. a. kelt rendelete alapján dr. Viszota Gyula tanker. kir. főigazgató úr, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium V. ügyosztályának főnöke őméltósága elnöklete alatt érettségi vizsgálatot tett 32 katona-tanuló, és pedig az 1922. évi február hó 8-án kihirdetett eredmény szerint: jelesen érett: Giczei Giczey György; jól érett: B. Kiss János, Békési Csanády István; érett: Bolyos Benő, Csuha Sándor, Grössinger Dezső, Hártmann József, Hidy Árpád, Horvát Gyula, Jakovits István, Jávorszky Leó, Kovalszky Jenő, Kovács János, Körmendy Miklós, Lehóczky János, Orbán László, Riedler Béla, Schmidt Rezső, Scholtz Andor, vitéz Toró Tivadar; továbbá 1922. évi április hó 8-án: érett: Bonta István, Godányi Ernő, Mészáros Béla, Nagy Jenő, Puljer Fülöp, Szabó János, Toldy Árpád. Összesen 27 tanuló. Az 1922. évi junius havi javító-érettségi vizsgálatra utasíttatott 5 tanuló.

V. Az 1921—22. tanév-végi rendes érettségi vizsgálatra jelentkezett 48 rendes, 4 magántanuló, összesen 52 tanuló. A vizsgálatok irásbeli részét 1922. évi május hó 15., 16. és 17-én tartottuk. A tanulók a következő tételeket dolgozták ki: a) A magyar nyelv- és irodalomból: Gyulai Pál írói működésének jellemzése; b) a német nyelv- és irodalomból 1. szabad tétel: Die wichtigsten Ereignisse in unserem Vaterlande seit den Friedensschlusse von Trianon; 2. fordítás: A magyar szent korona. Jókai Mórtól; c) a mennyiségtanból az első csoport: 1. Ismeretes, hogy 13-nak és 31-nek négyzetei ugyanazon számjegyekből állanak, csak fordított sorrendben következnek. A háromjegyű számok négyzetei között vannak ötjegyű számok is. Megállapítandó, hogy vannak-e háromjegyű megfordítható négyzetszámok? (A négyzetszámok közül csak az ötjegyüek veendők figyelembe); 2. Egy háromszög csúcsai (— 15, — 15), (— 3, 15), (15, — 3). Mekkorák az oldalai, szögei, területe, hol van a köréje írható kör középpontja, mekkora a sugár és hol van a súlypontja? A második és harmadik csoport:

$$1.\quad \frac{\sqrt{x^2-16}}{\sqrt{x-3}}+\sqrt{x+3}=\frac{7}{\sqrt{x-3}}$$

2. Budapestről a helyi idő szerint hajnali 4 órakor indul egy 200 km. sebességü repülőgép; mikor érkezik meg Madeirába, az ottani helyi idő szerint, ha az útat 2000 m. magasságban teszi meg? (Budapest szélessége 47° 29' 12", keleti hossza 19° 3' 48"; Madeira szélessége 32° 52', nyugati hossza 15° 28') — Az irásbeli vizsgálat eredménye:

Tantárgy	jeles	jó	elégséges	elégtelen
Magyar	4	12	27	9
Német	12	10	23	7
Mennyiségtan	5	13	29	5

A német nyelvből a szabad dolgozatot választotta 16, a fordítást 36.

A szóbeli érettségi vizsgálatokat Timár Pál tanker. kir. főigazgató úr Ő méltósága elnöklete alatt június hó 8—14-ike közt tartottuk meg. A június hó 14-én kihirdetett eredmény szerint jelesen érettek: Fehér István, Körner László, Oppeltz Győző, Richter Elemér, Zilzer Henrik; jól érettek: Antscherl Géza, Bakos László, Balázs Gábor, Dezső László, Dünn László, Grossmann Sándor, Jónás Albert, Kalmár Rezső, Kanitz István, Lukács László, Mátrai Endre, Szarvas Ferenc, Vermes József, Wirth Jenő; érettek: Bolgár László, Eppinger Tibor, Forró György, Haan Miklós, Hinsenkamp Rezső, König Oszkár, Loev György, Mahrer Gábor, Marosi István, Neumann Vilmos, Pajzs György, Radványi László, Reisenleitner Pál, Strausz Frigyes, Szécsi Pál, Szedlák Mihály, Székely István, Szende Zoltán, Vándor László, Veisz László, Brandl Lajos, báró Exterde Sándor. Tehát: jeles 5, jó 14, érett 22. Javító vizsgálatra utasíttatott 8, egy év múlva ismétlésre 3 tanuló.

XV.

Statisztikai kimutatás.

A tanulók száma: A rendes tanulók száma az iskolai év elején 723 volt, az iskolai év végén 682.

Az utóbbiak, tehát a vizsgálatot tett és osztályzatot nyert rendes tanulók, osztályok szerint a következőképen oszlottak meg: I. A. 54, I. B, 54. II. A. 54, II. B. 54, III. A. 57, III. B. 54, IV. A. 52, IV. B. 47, V. A. 29. V. B. 30, VI. A, 46, VI. B. 43. VII. 61, VIII, 47. Tizennégy osztályban: 682 tanuló.

A tanulók vallása: Róm. kath.: 255, gör. kath.: 5, ref.: 52, ág. h. ev.: 30, g. kel.: 1, izr.: 339. *Százalékban*: róm. kath.: 37·6%, gör. kath.: 0·7%, ref.: 7·6%, ág. h. ev. 4·4%, gör. kel.: 0·1%, izr.: 49·8%.

A tanulók kora: 10 éves: 25, 11 é.: 58, 12 é.: 99, 13 é.: 100, 14 é.: 103, 15 é.: 80, 16 é.: 83, 17 é.: 67, 18 é.: 62, 19 é.: 5. *Százalékban*: 10 éves: 3·7%, 11 é.: 8·5%, 12 é.: 14·5%, 13 é.: 14·7%, 14 é.: 15·1%, 15 é.: 11·7%, 16 é.: 12·2%, 17 é.: 9·8%, 18 é.: 7%, 19 é.: 0·8%.

A tanulók születésének helye: Budapesti: 583, vidéki: 98, külföldi: 1. *Százalékban*: budapesti: 85·5%, vidéki: 14·4%, külföldi 0·1%.

A tanulók anyanyelve: Magyar: 655, német: 26, tót: 1. *Százalékban*: magyar: 96·1%, német: 3·8%, tót: 0·1%.

A tanulók nyelvismerete: Csak magyarúl beszél: 374, más nyelven is beszél: 308. Az utóbbiak közül: németül: 272, tótúl; 20, horvátul: 2, más nyelven: 26. *Százalékban*: csak magyarúl beszél; 54;9%, más nyelven is beszél: 45·1%. Az utóbbiak közül németül: 39·9%, tótul: 2·9, horvátul: 0·3%, más nyelven: 3·8%.

A tanulók szüleinek foglalkozása: Önálló gazda: 18, önálló iparos: 114, önálló kereskedő: 116, önálló értelmiségi: 66, közalkalmazott: 86, magánalkalmazott: 107, egyéb: 175. *Százalékban*: önálló gazda: 2·7%, önálló iparos: 16·7%, önálló kereskedő: 17%, önálló értelmségi: 9·7%, közalkalmazott: 12·6%, magánalkalmazott: 15·6%, egyéb: 25·7%.

A tanulók szüleinek lakóhelye: Budapesti: 570, pestmegyei: 86, vidéki: 21, megszállott területen: 5. Százalékban; budapesti; 83·6%, pestmegyei: 12·6%, vidéki: 3·1%, megszállott területen: 0·7%.

A tanulók viselete: Dicséretes: 550, megfelelő: 129, tűrhető: 3. *Százalékban*: dicséretes: 80·5%, megfelelő: 18·9%, tűrhető: 0·6%.

A tanulók előmenetele: Jelesrendű: 20, jó: 75, elégséges: 456, bukott egy tárgyból: 70, két tárgyból: 24, több tárgyból: 37, *Százalékban*; jeles rendü: 2·9%, jó: 11%, elégséges: 66·9%, bukott egy tantárgyból: 10·3%, két tantárgyból: 3·5%, több tárgyból: 5·4%.

Az egy, két és több tárgyból bukott tánulók száma osztályonként: I. A. 12, I. B. 13, II. A. 15, II. B. 15, III. A. 9, III. B. 13, IV. A. 7, IV. B. 10, V. A. 4, V. B. 5, VI. A. 2, VI. B. 3, VII. 23. *Százalékban*: I. A. 22·2%, I. B. 24%, II. A. 27·7%, II. B. 27·7%, III. A. 15·8%, III. B. 24%, IV. A. 13·5%, IV. B. 21·3%, V. A. 13·8%, V. B. 16·6%, VI. A. 4·3%, VI. B. 6·9%, VII. 37·7%.

A tanulók megbetegedései: Könnyű: 1741, súlyos: 128 és fertőző 32 esetben.

A tanulók mulasztásai: Az egész év folyamán mulasztott tanítási órák száma 29.889 volt, egy tanulóra átlag 43·8 mulasztott óra esik. Egy órát nem mulasztott: 45 tanuló. Százalékban: 6·6%.

A tanulók megróvása: A tanév folyamán igazgatói megróvásban részesült 7, tanárkari megróvásban pedig 1 tanuló.

Magántanulók: Az év folyamán beíratott 65, vizsgálatot tett 56 magántanuló. Osztályok szerint: I.: 6, II.: 2, III.: 6, IV.: 6, V.: 10, VI.: 8, VII.: 7, VIII. 11. Vallás szerint: Róm. kath.: 32, gör. kath.: 1, ref.: 4, ág. h: ev.: 3, izr.: 16. Megfelelt; 45, nem felelt meg: 11 magántanuló. *Százalékban*. megfelelt: 80·4%, nem felelt meg: 19·6%.

XVI.

Tudnivalók a jövő tanévre vonatkozólag.

1. Előjegyzés az I. osztályba. Jelentkezés július 1-én és 2-án és augusztus 23. és 24-én d. e. 9—11 óra között. El kell hozni az elemi iskolai tanúlmányi könyvecskét, a IV. osztályú bizonyítványt, a tanuló születési anyakönyvi kivonatát és a himlőoltási bizonyítványt. Ezen alkalommal a lakást is igazolni kell. Augusztus 24-ike után a jelentkezés már nem fogadható el. A fölvételi vizsgálat írásbeli részét augusztus 26-án, szóbeli részét augusztus 28-án, mindkét napon reggel 8 órától tartjuk.

2. A javító-, pótló- és különbözeti vizsgálatokat aug. hó 30. és 31-én reggel 8 órától tartjuk. Ezen vizsgálatokra a tanúlóknak megelőző évi iskolai bizonyítványukat is el kell hozniok.

3. A tanulók beírását szeptember hó 1., 2. és 4-én végezzük, az intézet hirdető tábláján olvasható rend szerint. Szeptember 4-én túl az igazgató csak nagyon megokolt esetben vehet fel tanulót. Október

elseje után a felvételre, kérvény alapján, a tanker. kir. főigazgatóság adhat engedélyt.

4. A magánvizsgálatokra a díjak befizetése mellett legkésőbb augusztus hó 20-áig kell jelentkezniök az erre jogosult tanulóknak. A magánvizsgálatok pontos idejét az intézeti hirdetőtáblán fogjuk közölni.

5. Javító- és pótlóérettségi vizsgálatok. F. évi szeptember hóban a budapesti tankerület összes reáliskolai tanulóival a javító- és pótlóérettségi vizsgálatok megtartására a IV. ker. közs. főreáliskolát jelölte ki a tankerületi kir. főigazgató úr őméltósága.

Tartalomjegyzék.

		Lap
I.	IV. Károly király. Irta: *Galamb Sándor*	3
II.	Beöthy Zsolt. Irta: *Kastner Jenő*	5
III.	Bolyai Farkas és Bolyai János. Irta: *Gáspár Pál.*	7
IV.	Strófák a jubileumra. Költemény, irta: *Lenkei Henrik*	15
V.	Iskolánk ötven éves jubileuma	16
VI.	Iskolánk az 1921—22. tanévben	20
VII.	A tanári testület működési köre	22
VIII.	A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága	26
IX.	Tananyag	28
X.	A tanulók névsora és érdemsorozata	29
XI.	Az 1922—1923. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke	48
XII.	Szertárak és könyvtárak	50
XIII.	Ifjusági egyesületek	50
XIV.	Érettségi vizsgálatok	55
XV.	Statisztikai kimutatások	57
XVI.	Tudnivaló a jövő tanévre vonatkozólag	58

DR. MADAI ÉS LENGYEL
IRODALMI ÉS NYOMDAI VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., KINIZSY-U. 3.
TELEFON: JÓZSEF 71—57.